

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky

Bakalářská práce

**Obraz ČSSD v bohumínském dvoutýdeníku OKO
v letech 2010–2014**

*The depiction of the ČSSD (Czech social democratic party)
in Bohumín's biweekly periodical OKO in years 2010-2014*

Vypracoval: Daniel Galuszka

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Karel Páral

Olomouc, 2017

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracoval samostatně, pouze s použitím pramenů uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b. zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, Filozofickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG, provozované Univerzitou Palackého v Olomouci na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponenta práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce.

Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Počet znaků: 80 615

V Olomouci, dne 1. prosince 2016.

Daniel Galuszka

Děkuji Mgr. et Mgr. Karlu Páralovi za cenné rady, podněty, ochotu, shovívavost a trpělivost.

Dále bych chtěl poděkovat celé mé rodině, kamarádům a známým za podporu a důvěru po celou dobu mého vysokoškolského studia.

ABSTRAKT

Tématem práce je náhled na konstrukci mediálního obrazu politické strany ČSSD v bohumínském dvoutýdeníku OKO vzhledem k tomu, že je tato strana ve vedení místní samosprávy. Hlavním popudem k výběru tohoto tématu je fakt, že je dvoutýdeník OKO dotován z veřejného rozpočtu.

Cílem práce je zjistit, jak velký prostor dostávala ke své prezentaci v Oku (v letech 2010-2014) politická strana ČSSD v kontrastu se zbylými politickými stranami ve městě. Sociální demokraté vládou v Bohumíně od roku 1994 a vládli i během sledovaného období (2010-2014). Mají tedy faktický vliv na náplň dvoutýdeníku, což vychází z faktu, že periodikum OKO vydává město Bohumín. Dílčím cílem práce je prokázat, či vyvrátit možnou souvislost mezi náplní periodika a volebními výsledky z komunálních voleb (2010, 2014).

Naplnění cíle práce budu realizovat za pomoci obsahové analýzy. Analýza nezohlední jen přímé politicko-propagačních texty, ale i články, jejichž hlavním tématem není ČSSD ani její představitelé, a přesto tam tyto subjekty figurují. Výsledná data budou konfrontována s daty získanými stejnou metodikou, které referují o množství prostoru, jehož se v Oku dostalo jiným politickým stranám. Analýza kromě prostoru zohlední i počet zmínek o jednotlivých zastupitelích v periodiku. Závěrem bude tato práce řešit možnou souvislost mezi novelou tiskového zákona z roku 2013 a obsahem dvoutýdeníku OKO.

Klíčová slova

Výzkumná práce, mediální obraz, bohumínský dvoutýdeník OKO, Česká strana sociálně demokratická (ČSSD), tiskový zákon, obsahová analýza

ABSTRACT

This Bachelor's Thesis deals with the construction of a media image of the Czech Social Democratic Party (ČSSD) in a Bohumín's be-weekly OKO as this party is leading the local self-government. I chose this topic because OKO is subsidized from the public budget.

The goal of this Thesis is to find out how much space ČSSD was getting for its presentation in OKO (in 2010-2014) compared to the other political parties in town. The social democrats have been in power in Bohumín since 1994 and were in power also during the period under consideration (2010-2014). Therefore they in fact influence the contents of the be-weekly, which arises from the fact that OKO is published by the town of Bohumín. The sub-goal of this Thesis is to prove or disprove a possible relationship between the contents of the periodical and results of the municipal elections (2010, 2014).

I am going to achieve the goal by means of a contents analysis. The analysis is going to take into consideration not only direct political and promotional texts but also articles whose main topics do not include ČSSD or its representatives, yet these subjects are still featured there. The resulting data will be confronted with data obtained using the same methodology, which refer to the space that the other political parties got in OKO. In addition to the space, the analysis is going to factor also the number of references to the particular municipal representatives in the periodical. In the end, the Thesis will also deal with a possible relation between the Press Law of 2012 and contents of OKO.

Key words

Research thesis, media representation, Bohumín's be-weekly OKO, Czech Social Democratic Party (ČSSD), Press Law, content analysis

Obsah

1. Úvod.....	7
2. Teoretická část.....	9
2.1. Teorie sociální konstrukce reality.....	9
2.2. Teorie mediální konstrukce reality.....	14
2.3. Nastolování agendy – Agenda setting.....	17
3. Kontextová část.....	20
3.1. Dvoutýdeník OKO.....	20
3.2. Výsledky komunálních voleb a složení zastupitelstva města Bohumína.....	24
3.2.1. Rok 2010.....	24
3.2.2. Rok 2014.....	26
3.3. Tiskový zákon a jeho novela z roku 2013.....	28
4. Metodologická část.....	31
4.1. Téma výzkumu:.....	31
4.2. Cíl výzkumu.....	31
4.3. Výzkumné otázky.....	32
4.4. Výzkumný soubor.....	33
4.5. Výzkumná metoda.....	34
4.6. Index IRON.....	40
5. Analytická část.....	41
5.1. Poměr ploch v bohumínském dvoutýdeníku OKO.....	42
5.1.1. Rok 2010.....	42
5.1.2. Rok 2011.....	43
5.1.3. Rok 2012.....	45
5.1.4. Rok 2013.....	46
5.1.5. Rok 2014.....	47
5.1.6. Sumarizace.....	49
5.2. Komparace počtu zmínek o politických subjektech.....	50
5.3. Poměr vyváženosti v období před a po zavedení novely tiskového zákona.....	53
6. Závěr.....	57
7. Diskuze.....	59

1. Úvod

Radniční noviny by měly z principu sloužit zájmům veřejnosti, což vyplývá z jejich povinnosti poskytovat občanům potřebné informace.¹ Jejich hlavním cílem by mělo být informování občanů daného obecního celku o zájmech, cílech a chodu obce. Výběr témat by měl rovněž pokrýt lokální informace, které nejsou dostatečně atraktivní pro komerční, či celostátní veřejnoprávní média.² Neměly by se stávat „hláskou trouby“ místní samosprávy, která je využívá k vlastní sebepropagaci. Tento problém je o to vážnější, že je pro mnohé obyvatele obcí právě radniční periodikum hlavním zdrojem pro utváření názorů na místní samosprávu. Ostatně, tímto problémem se pečlivě zabývala reportáž České Televize v pořadu Reportéři ČT z 11. ledna 2016.³ Nejen, že periodika využívají samosprávy k propagování vlastní exekutivy, ale pro opozici se stává takřka nemožné poskytnout čtenářům jakýkoliv alternativní názor.

Od listopadu roku 2013 začala platit novela tiskového zákona, jež si kladla za cíl tuto takzvanou cenzuru zmírnit. Novela funguje jako oficiální stanovisko státu a od obcí se předpokládá, že jí budou dodržovat. Bohužel se tomu tak nestalo, o čemž vypovídá studie *Komu slouží radniční noviny?*, kterou jsem se rozhodl použít jako východisko pro tuto práci. Studie testovala na pět set radničních periodik, u kterých zkoumala míru objektivitu. Mezi vybranými radničními novinami však chyběl právě dvoutýdeník OKO, jehož analýzou se tato práce mimo jiné zabývá.

Tato práce si klade za cíl analyzovat konstrukci obrazu ČSSD v radničních novinách OKO, které vycházejí na území Bohumína v periodicitě jednou za dva týdny. Sociální demokraté jsou předmětem této studie vzhledem k tomu, že v Bohumíně vládou od roku 1994. Období, které tato analýza sleduje, je vymezeno na základě dvou komunálních voleb, které sociální demokracie vyhrála (viz kontextová část). Dílčím cílem studie je zjistit, zdali se na komparaci výsledků z let 2010 až 2014 nějakým způsobem projevila novela tiskového zákona účinná od listopadu 2013.

Z důvodu rozsáhlosti analýzy periodika OKO se tato práce zaměří pouze na text, nikoliv na fotografie. Definovat fotografii, která překračuje hranici propagace exekutivy města, je možným tématem pro samostatnou práci. Proto se jím nebudu hlouběji zabývat.

¹ Viz Listina garantovaného práva na informace, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím („informační zákon“).

² KAMENÍK, Martin, KUŽÍLEK, Oldřich. *Komu slouží radniční noviny?* Vyd. 1. 2015. Praha: Oživení Str.6

³ CESKATELEVIZE.CZ. c1996-2017. Reportéři ČT [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1142743803-reporteri-ct/216452801240002/>

V textech budu hledat zejména citace zastupitelů města, bez ohledu relevance k danému tématu. Zaměřím se rovněž na velikost plochy, která byla věnována explicitně politizovaným textům v kontrastu s plochou, jež měla k dispozici opozice. Definicí jednotlivých kategorií, do kterých budu veškeré články zařazovat, se věnuje úsek této práce zaměřený na metodologii.

Rozhodným kritériem pro analýzu a formulování závěru je takzvaný index IRON, sloužící pro měření míry vyváženosti a názorové plurality.⁴ Definicí tohoto indexu se rovněž budu zabývat v metodologii.

Práce je rozdělena do čtyř částí. V teoretické části se budu zabývat důležitými teoretickými koncepty, zejména nastolováním agendy (agenda setting) a mediální konstrukcí reality. Kontextová část zahrnuje definici dvoutýdeníku OKO včetně rubrik a jeho personálie, popis tiskového zákona a jeho novely z roku 2013, výsledky komunálních voleb do zastupitelstva města Bohumína z roku 2010 a 2014 a složení zastupitelstva v mezi volebních období. Metodologická část obsahuje formulaci výzkumných cílů a tématu, výzkumného souboru, a definici postupu, který využiji při analýze. Analytická část je realizována průzkumem jednotlivých vydání dvoutýdeníku OKO. Výzkumný soubor je pak vystaven obsahové analýze a výsledky jsou zařazeny do komplexní analýzy, která formuluje odpovědi na výzkumné otázky.

⁴ KAMENÍK, Martin, KUŽÍLEK, Oldřich. Komu slouží radniční noviny? Vyd. 1. 2015. Praha: Oživení. Str.13

2. Teoretická část

2.1. Teorie sociální konstrukce reality

Co je to realita? Tato otázka není jen jednou ze základních filozofických rozepří, ale dost možná základním rozporem v životě lidí již od samého prapočátku abstraktního myšlení. Realita pro nás může být židle, na které sedíme. Může to být i tikot hodin visících na stěně. Zkrátka vše, co nás obklopuje a my nemáme jediný důvod pochybovat o tom, zdali to skutečně vidíme, skutečně slyšíme. Právě absence pochybování o bezprostřednosti objektů v našem okolí je to, co odděluje filozofické myšlení od myšlení běžného člověka v jeho každodenním světě. A přesně to je pro tuto práci stěžejní. Nebudeme se zde zabývat ontologickou podstatou samotné existence reality, naopak si rozebereme, jak realitu běžný jedinec chápe a jak může být podněty jeho okolí ovlivněna.

Peter Berger a Thomas Luckmann definují realitu jako „*vlastnost náležející jevům, kterým přisuzujeme existenci nezávislou na naší vlastní vůli.*“ Tedy jako něco, co existuje nezávisle na nás. Za nositele naší víry v realitu autoři označují vědění, což je „*jistota, že tyto jevy jsou skutečné a jsou nositeli určitých vlastností.*“⁵ Člověk, pakliže není filozof, své vědění nezpochybňuje do chvíle, než jej infikuje problematická teze. Vědění i realitu totiž považuje za danou, za každodenní.⁶ Nástrojem pro objektivizaci a podpoření představy řádu v realitě je jazyk, který jedinci poskytuje komfortní prostředek dávající každodennímu životu význam.⁷ Díky jazyku dokáže jedinec pojmenovat vztahy mezi sebou a svým okolím, tedy dokáže realitu interpretovat a dát jí smysl, přestože ji jazykem zároveň zkresluje.

Realita každodennosti se obtáčí okolo osy „tady“ a „ted“. Jsou to ty dva nejsilnější faktory, díky kterým dokáží jedinci pochopit, že existují v rámci reality. Zároveň s tím si uvědomují, že mimo jejich „tady a ted“ sféru existují i sféry jiné, se kterými nemají bezprostřední zkušenost. Absence přímého kontaktu s těmito sférami způsobuje to, že mají pro jedince menší váhu než objekty v okamžité realitě, kterou svým jednáním přetvářejí. Zájem o sféry ležící mimo komfortní bezprostřednost tedy není tak intenzivní. Například kuchařovo vědomí bude mít větší zájem o prostředí kuchyně, ve které pracuje než o situaci

⁵ BERGER, Peter L., LUCKMANN, Thomas. Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění. Vyd. 1. 1999. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. Str.9

⁶ Tamtéž, str. 10

⁷ Tamtéž. Str. 27

na blízkém východě, i když by její výsledek mohl kuchařův život ovlivnit. Je to způsobeno právě naléhavou nutností každodenního života.⁸

Do této reality vstupují jako informace určité fenomény, které jsou lidskou bytostí vstřebávány, interpretovány a na základě jejího chování i udržovány a reprodukovány.⁹ Tato reprodukce u lidí žijících ve společnosti přirozeně ovlivňuje i vědění v každodenním životě druhých. Realita má tedy intersubjektívni charakter, neboť je sdílená mezi jedinci i když je infikována drobnými diferenciacemi.

Tyto fenomény si každá lidská bytost nadále třídí podle vlastních kritérií do kategorií reality s jinou váhou. Například setkání s příbuznými bude patřit do jiné kategorie než nehmotné postavy objevující se ve snech. Tato váha tedy ovlivňuje napětí, s jakou je rekonstruováno chápání reality jedince, a tudíž je jasné, že se jedinec dokáže pohybovat v rozdílných vrstvách reality. Přesunutím se z jedné vrstvy do druhé zažívá lidské vědomí šok, jakým je například i procitnutí ze snu. Přesto je jedna z realit nejsilnější a tou je právě realita každodenního života, a to z toho důvodu, že každodenní život, jenž nelze ignorovat, je neustále pod tlakem napětí vědomí. Při prožívání každodenního života je jedinec v bdělém stavu a to, jak realitu vnímá, je stavebním kamenem jeho přirozeného porozumění světa. Svět, který jedince obklopuje, je v jeho mysli sestaven do objektivních vzorců, které zde byly ještě dříve než on sám.

Přijmeme-li fakt, že realita není jen jedna a rovněž není objektivní, jelikož ji každý jedinec vnímá jinak, můžeme říct, že realit je člověk schopen poznat nekonečno. Realitu si jedinec vytváří sám jako sociálně konstruovaný fenomén. A jelikož člověk prochází procesem socializace, musíme přiznat, že i společnost má na formování reality, tak jak ji vnímáme, podíl. Jenže společnost je pouze konstruktem lidí. Toho si bystře všimají Berger a Luckmann, kteří tvrdí, že „*společnost je výtvorem člověka. Společnost je objektivní realitou. Člověk je výtvorem společnosti.*“¹⁰ Společnost a člověk mezi sebou mají tedy prazvláštní vztah. Jedno ovlivňuje druhého. Člověk je tvůrcem společnosti a společnost je tvůrcem člověka. Dochází tedy ke zkreslení reality. Tento proces se dá definovat na základě tři stádií – externalizace, objektivace a internalizace.

Externalizace je proces, kdy lidé svými činy vytvářejí sociální řád, což vychází z jejich antropologické nutnosti. Není to biologický konstrukt, protože naše jednání není ve velké míře motivováno primárně základními pudy. Člověk vyvíjející se bez společnosti,

⁸ Tamtéž. Str.27

⁹ Tamtéž. Str.25

¹⁰ BERGER, Peter L., LUCKMANN, Thomas. Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění. Vyd. 1. 1999. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. Str.64

není člověkem, nýbrž zvířetem.¹¹ Ve společnosti nemůže žít v uzavřenosti svého nitra. Vytváření sociálního řádu je pro člověka teda jakousi nutností, neboť si takto vytváří komfortní prostředí, ve kterém může existovat. Projevy vůči svému okolí si konstruuje svou vlastní realitu – externalizuje. Autoři Berger a Luckmann k tomuto konkrétně říkají: „...*přestože žádný sociální řád nemůže být odvozen od biologických daností, nutnost existence sociálního řádu jako takového vyplývá z biologického vybavení člověka.*“¹²

Objektivace – výše jsme již rozebírali, jak člověk přistupuje ke svému okolí, k nadrealitě, která podle jeho přesvědčení existuje i nezávisle na něm. Popsali jsme si, že jevy, které se v realitě vyskytují, jsou v hlavě jedince sestaveny do logických vzorců, které pro něj a jeho duševní klid dávají určitý smysl. Zároveň jsme si vysvětlili, že člověk je výtvozem společnosti a společnost je výtvozem člověka. Na to navazuje proces objektivace, kdy lidská činnost vstupuje jako instituce do společnosti a dostává objektivní charakter. Příkladem budiž podání ruky, kdy původně měl tento akt význam odhalit druhému člověku neozbrojené dlaně, a tedy i čisté úmysly k bezkonfliktní komunikaci. Představme si na chvíli situaci, kdy došlo k prvnímu podání ruky v dějinách. Tento akt posloužil jako součást postupu komunikace mezi dvěma barbary a jelikož byl funkční, používali jej tito barbaři i nadále. Pokaždé, když se setkali, podali si ruku na znamení míru. Když je viděl třetí barbar, který s nimi do té doby nekomunikoval a přeci měl takovou ambici, pokusil se s nimi navázat kontakt právě podáním ruky. Tato instituce se mu z hlediska pozorovatele vstřípila jako funkční, a i když plně nechápal její charakter, uvědomoval si její moc. Pro původní dva barbary, kteří akt podání ruky stvořili, měl tento symbol smíru jasnou historickou kotvu v již proběhlé interakci. Znali pravidla i důvod takového kontaktu a přišlo jim tedy stejně jednoduché, i když zbytečné, jej dekonstruovat. Třetí barbar neměl o vzniku takové instituce vůbec žádné podvědomí a přišlo mu tak nemožné ji nějakým způsobem rozvázat. Měla na něj tedy donucovací charakter. Chtěl-li s ostatními dvěma barbary komunikovat, a přitom se vyhnout riziku konfliktu, musel si s nimi podat ruku. Jinými slovy, pochopil, že *tak to prostě chodí*.

Závěrečnou fází cyklu rekonstrukce člověka společností a společností člověkem, je **internalizace**, kdy již objektivovaná instituce ovlivňuje vývoj člověka jako jakási samostatně existující entita. Zde je důležité uvést, že je tento vztah dialektický, tedy vzájemný. Externalizace a objektivace jsou jenom součástí tohoto dialektického procesu. Internalizace jako taková zasahuje člověka pouze v průběhu jeho socializace.

¹¹ Tamtéž. Str. 55

¹² Tamtéž. Str. 56

Pro ukotvení v každodenní realitě má, jak už bylo řečeno, veliký vliv jazyk, nebo respektive jeho vlastnost označování – signifikace. Jazyk se dá považovat za specifický proces objektivace. Vrátime-li se k našim barbarům, představme si, že v době, kdy vznikala instituce podání ruky, chtěli se tito jedinci domluvit na tom, kde kdo bude mít své území. Dohodli se, že svá teritoria rozdělí přirozenou hranicí řeky. Uvědomili si ale, že pro řeku ještě nemají vokální označení, a proto se rozhodli, že tímto označením bude právě slovo *řeka*. Tento znak se stal objektivním a třetí barbar, který se přidal do jejich konverzace, jej musel přijmout jako označení pro hranici mezi jejich územím. Přijal tedy vykonstruovanou realitu objektivního znaku. Znak, který se stal konvenčním označením pro určitý prvek reality. Třetí barbar pochopil, že hranici mezi územím prvního a druhého barbara se říká *řeka*, ať už se mu to líbí, nebo ne. Kdyby chtěl třetí barbar hovořit o této hranici a snažil by se vyhnout již konvenčnímu označení, pravděpodobně by nesplnil svůj komunikační cíl. Je tedy usměrňován abstraktní rukou dorážející vnější reality.¹³ Tento tlak však nemá nutně negativní podrobující charakter. Třetímu barbarovi totiž umožňuje vyjádřit vlastní subjektivní realitu ostatním barbarům na základě konvence – jazyka. Čím více takovýchto pojmů existuje, čím je jazyk úplnější, tím je nezbytnější pro pochopení reality každodenního světa.

Role jazyka byla pro Bergera a Luckmanna z hlediska sociální konstrukce reality natolik důležitá, že pro něj stanovili jeho základní charakteristiky a funkce.

Předně ukotvili jeho původ v přímé interkomunikaci, tedy v rozhovoru tváří v tvář. Od této situace se ale jazyk odpoutal a přivlastnil si vlastnost označovat i objekty mimo subjektivní osu „tady a teď“ neboli jinými slovy, přivlastnil si vlastnost zpřítomnit i aktuálně nepřítomnou realitu. Nadále autoři jazyku připisují objektivnost, tedy jeho ucelenost a konvenčnost, za jakou můžeme v dnešním jazyce považovat i gramatická pravidla. Krom toho dokáže jazyk označit (objektivizovat) zkušenosti a skládat je do logických vzorců (pojmenovávat vztahy mezi objekty) a to včetně abstrakcí. A závěrem připíná jazyk objektům jejich významová (sémantická) pole.¹⁴

Objektivace je nadále spojena s dalšími dvěma jevy a těmi jsou habitualizace a typizace. **Habitualizace** je proces vytváření jistých modelů, postupů. Vychází to z anglického označení *habit* tedy zvyk. Habitualizace zekonomičtňuje proces vykonávání určité činnosti právě o přemýšlení nad takovou činností. Jinými slovy, habitualizace je

¹³ BERGER, Peter L., LUCKMANN, Thomas. Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění. Vyd. 1. 1999. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. Str.62

¹⁴ Tamtéž. Str. 43-44

proces, při kterém se z opakované činnosti konstruuje v myšlení jedince neměnný proces – zvyk.¹⁵

Typizace je habitualizaci velice podobná. Znovu je to proces, který lidské vědomí ochraňuje před neustálým hodnocením již zažitého. Typizace vytváří schémata nikoliv nad procesy činností, ale nad lidmi, kteří existují v naší realitě. Vytváříme si předpoklady o ostatních na základě společných znaků, kteří tito jedinci mezi sebou mají.¹⁶ Všeříkajícím příkladem typizace je například stereotyp vnímání člověka příslušícího k nějakému menšinovému etniku jako základ pro rasovou nenávist.

Prolnutím těchto dvou procesů vzniká **institucionalizace**. Nejsnáze ji pochopíme na příkladu. Vidím-li poprvé bílého muže, který nedělá nic jiného, než loví ryby pokaždé, kdy má hlad, předpokládám, že všichni bílí muži loví ryby, když mají hlad. Berger s Luckmannem tento proces definují tak, že „*k institucionalizaci dochází vždy při vzájemné typizaci habitualizovaných činností určitým typem vykonavatelů těchto činností. Jinak řečeno, každá taková typizace je institucí.*“¹⁷ Instituce musela někdy vzniknout a má proto historické zakotvení existující v nadrealitě, která tady byla před námi a bude i po nás, pokud tedy sami nejsme jejími originálními autory (jako v případě původních dvou barbarů). Svou existencí v objektivní realitě tedy v určitých chvílích ovlivňuje a řídí lidské chování, i když je původem v lidském chování zakotvena jako jeho produkt.

Instituce však není úplná, nedosáhne-li legitimizace. **Legitimizaci** můžeme chápat jako jakési ospravedlnění existence v objektivní realitě. Jedná se o sekundární objektivaci v rámci významu. Jinými slovy, vztáhneme-li to na náš příklad s podáním ruky, vysvětlujeme význam tohoto aktu, který už nějaký původní význam má a to proto, aby bylo možné jej použít i mimo jeho původní konstruktéry (dva barbary). Snažíme se tedy instituce (např. podání ruky) integrovat do objektivní reality. Aby se to podařilo, musí mít tato instituce shodný význam a smysl pro všechny lidi uvnitř jejího řádu. Bez legitimizace by se mohli jedinci dotknout touto institucí její moci vzepřít (například větou „*Proč bych měl někomu podávat ruku?*“). Jak říkají Berger a Luckmann, „*legitimizace ,vysvětluje‘ institucionální řád tím, že jeho objektivovaným významům přisuzuje kognitivní hodnotu,*“ a „*vysvětluje jej (institucionální řád) tak, že jeho praktickým imperativům dodává normativní důstojnost.*“ Legitimizace je tedy nástrojem pro pochopení zažitých obyčejů, které se běžně odehrávají v každodenní realitě lidí žijících ve společnosti. Nejedná se o

¹⁵ BERGER, Peter L., LUCKMANN, Thomas. Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění. Vyd. 1. 1999. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. Str.56

¹⁶ Tamtéž. Str. 36

¹⁷ Tamtéž. Str. 58

záležitost postavenou čistě na hodnotovém žebříčku. Nese s sebou i vědění o tom, proč má takováto instituce smysl a proč je taková, jaká je.¹⁸

2.2. Teorie mediální konstrukce reality

Už víme, že si jedinci svou realitu konstruují sami na základě podmětů (institucí) z okolí. Nastínili jsme si rovněž, že je jedinec jako takový rovněž tvůrcem institucí, které se posléze od člověka osamostatní, a dokonce jej samy ovlivňují. Nezapomněli jsme ani zdůraznit, že jazyk má v procesu konstrukce reality podstatnou roli. Nyní se zaměříme na masová média a jejich vliv na konstrukci reality, tedy na **mediální konstrukci reality**.

Masmédia hrají roli institucí (byly tady, jsou tady a budou tady) a zároveň legitimizačního činitele (jejich existence je snadno ospravedlnitelná), který buduje, prosazuje a udržuje objektivitu úřadujícího společenského systému.¹⁹ Masová média tak vytváří mediální realitu, která existuje pouze v jejich rámci a která je od skutečné reality velice diferenciována. **Mediální realita** nabízí relativně ucelenou představu o světě, hodnotách a představách, avšak je řízena vlastními pravidly (například požadavkem objektivit).²⁰

Dokladem o tom, že se tato mediální realita přelévá do reality každodenního života, může být i fakt, že patrně neexistuje člověk v rámci moderní společnosti, který by si během svého života neudělal názor na základě přísunu informací z médií. Může se to týkat názoru na dějiny, společnost, přírodu, ale také politiku, či obchod. Niklas Luhmann však chytře dodává, že o masmédiích zároveň víme tolik, že těmto zdrojům nemůžeme plně důvěřovat.²¹ Je proto nezbytně nutné chápat rozdíly mezi sociální a mediální realitou.

Jak už jsme probírali v kapitole věnované Teorii sociální konstrukce reality, v této sociální realitě se vyskytují empirické představy poskytující možnost výkladu světa okolo sebe. Naproti tomu v mediální realitě tyto bezprostřední zkušenosti chybí a jsou nahrazeny **mediálním sdělením**, nebo jinými slovy, zkušenostmi zprostředkovanými médii. Tyto zkušenosti pocházejí od komunikátora a jsou prostřednictvím masových médiích doručeny širokému publiku. Využívají právě absence takovéto zkušenosti u jednotlivých členů publika, kteří takto poskytnutou informaci nemají šanci konfrontovat s vlastní zkušeností.

¹⁸ Tamtéž. Str. 93-95

¹⁹ REIFOVÁ, Irena. Slovník mediální komunikace. Vyd. 1. 2004. Praha: Portál. Str. 282

²⁰ JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbara. Média a společnost. Vyd. 2. 2007. Praha: Portál. Str. 127

²¹ LUHMANN, Niklas. Realita Masmédií. Vyd. 1. 2014. Praha: Academia. Str. 10

Obě reality mají však i shodné znaky. Například ten, že se neustále vyvíjejí na základě společenské reflexe. Obě tedy stojí na společnosti, vstřebávají její hodnoty a postoje, které následně reprodukuje. S rozvojem médií však mediální realita začíná mít větší vliv na každodenní život, neboť zprostředkovává více informací než realita sociální. Tato teze je velice důležitá i pro výzkum této práce, neboť ne každý občan má ambici osobně pronásledovat svého voleného zastupitele na každém kroku. Z hlediska pohodlí pak volí především informace (zprostředkované zkušenosti) přijímané z místního periodika.

Médií konstruovaná realita je pro konzumenta přijatelná, neboť je naplněna znaky a kódy jemu známé. Média reflektují to, jak jejich konzument svět vnímá a jak si ho dokáže interpretovat. Konzumentovi tak nedělá problém tyto významové prostředky využít k interpretaci okolního světa a zasadit je do širšího rámce, ve kterém mohou figurovat i jeho osobní zkušenosti. Například jde-li nespokojený občan na radnici za zastupitelem kvůli nějakému obecnímu problému, nenajde jej tam a poté si v regionálních novinách přečte o jeho přítomnosti na neočekávané schůzi v Karibiku, má tendenci tomuto tvrzení uvěřit, i když vychází z médií, nikoliv ze svého vlastního zjištění. Pro tyto zprostředkované zkušenosti a jejich významy používají mediální teoretici pojmenování **mediální reprezentace**. Tato reprezentace reprodukuje společenské významy, proto je považována za samozřejmou s akreditací přirozeného výkladu světa.²²

Mediální reprezentací tak rozumějme proces, jímž jsou abstraktním pojmům (politika, Poláci, tendr apod.) dávány konkrétní podoby.²³ Překlenují tak jakousi hranici mezi svou nezávislou existencí v nadrealitě s významovým zakotvením v přítomné bezprostřední realitě. Jsou tedy doslova zpřítomňovány a jejich minulý a nepřítomný charakter se tak mění.²⁴ Masová média jsou ve svém důležitém postavení v rámci společnosti držitelé nejmocnější mediální reprezentace. Ta ale realitu reflektuje velice zkresleně. Dokladem toho jsou ustálené způsoby, jakým média o realitě informují. Tyto ustálené způsoby závisí na pozicích, zájmech a cílech těch, kteří je používají. Zakládají se na opakovaném výběru a zdůraznění určitých atributů popisovaného a opomíjení atributů jiných. Například potká-li se starosta obce s hejtmanem, událost je mnohem obsáhlejší, než jak ji popisují média. Cílového konzumenta tohoto mediálního sdělení jistě neosloví, že toho dne vládlo příjemné počasí. Spíše jej bude zajímat, zdali se starosta a hejtman domluvili na nějakých principech ekonomického směřování kraje. Mediální reprezentace

²² JIRÁK, Jan, KÖPPOVÁ, Barbara. Média a společnost. Vyd. 2. 2007. Praha: Portál. Str.140

²³ Tamtéž. Str. 141

²⁴ REIFOVÁ, Irena. Slovník mediální komunikace. Vyd. 1. 2004. Praha: Portál. Str. 212

reality je v tomto případě zkreslená, neúplná a více než o stavu konkrétní situace tak vypovídá o tom, jak ono konkrétní médium o podobných událostech referuje. Zde nemůžeme a priori médiím přiřknout jakousi nekalou snahu zamlčovat určité atributy popisované reality. Výběr zdůrazněných prvků ovlivňuje výběr dominantních významů ve snaze o jasné a stručné sdělení. Zde je třeba zdůraznit, že takovéto vypichování důležitých informací hraničí s vytržením z kontextu, tedy s rekontextualizací. Ta má velký významotvorný potenciál, který ovlivňuje konečnou reprezentaci zobrazovaného.

Rekontextualizace se pohybuje v několika úrovních mediální reprezentace. Tyto úrovně reflektují jiný vztah mezi popisovanou událostí, realitou a ustáleností jejich vazby. Jedná se o **typ**, **archetyp** a **stereotyp**.

Typ je založen na opakující se prezentaci jednoho konkrétního atributu, která je společná i dalším představitelům toho typu. Vykreslení subjektu je založeno na typické a opakující se vlastnosti. Na rozdíl od archetypu je však prokreslen více do hloubky a nezřídka kdy je vystaven i podrobnější typizaci (typ politika, konkrétnější typ zkorumpovaného politika).

Archetyp je na rozdíl od typu v rámci dané kultury hluboce zakořeněný a jeho konotace má mnohem širší příběhovou linii. Pracuje se základními hodnotami na základě vžitých klišé, jakými mohou být souboj dobra se zlem, dosažení úspěchu pomocí píle a podobně.

Stereotyp může vést k pejorativní konotaci, ale zde cítím za nutné zmínit, že existují i stereotypy kladné (například Němci jako pracovití lidé). Jedná se o zjednodušenou, zkreslenou a přehnanou reprezentaci subjektu, která se kontinuálně objevuje po delší dobu. Za jeho vznik mohou vesměs složité sociální vztahy uvnitř společnosti a nezřídka kdy i předsudky. Stereotyp přitom předsudky zároveň posiluje.²⁵ Příkladem stereotypu může být negativní mediální reprezentace romské či polské komunity, která se stává stavebním kamenem pro nenávisť ve společnosti.

I přes to, že jsou masová média silným reproduktorem stereotypů, nejsou jejich jediným zdrojem. Stereotypy totiž vznikají především v každodenním životě jako nástroj pro zekonomičtění procesu přístupu k informacím, který se spouští, dostane-li se člověk se známým objektem do kontaktu. Walter Lippmann definoval stereotypy na základě vymezení jejich čtyř funkcí, kterými jsou:

²⁵ TRAMPOTA, Tomáš. Zpravodajství. Vyd. 1. 2006. Praha: Portál. Str. 92-94

Proces uspořádání – stereotypy hrají klíčovou roli v tom, jak rozumíme světu a společnosti. Uspořádávají realitu do snadno pochopitelné podoby.

„Zkratky“ – zjednodušení vede rychlou cestou rovnou k významu. Nejsilnějšími zkratky je užívání stereotypů v ikonografii. Například polskou příhraniční obec Chałupki lze v rámci města Bohumína rychle a zcela dostačujícím způsobem ikonicky reprezentovat jedním slovním metonymem (promluva „Jedu nakoupit do Polska“ je významově zcela jednoznačná). Podobně fungují uhelné doly, či zpěvák Jaromír Nohavica jako ikony Ostravy a podobně.

Způsob odkazování ke „světu“ – stereotypy jsou výrazem dominantní ideologie a slouží k tomu, aby rozdělení moci ve společnosti dodávaly punc přirozenosti. Jsou sociálními konstrukcemi, kterých dosáhla společnost na základě konsensu. Jako takové jsou v rámci společnosti sdílené a předávané.

Vyjádření „našich“ hodnot a postojů – Aby se stereotyp stal skutečným stereotypem a nabyl tak své společenské platnosti, musí jej legitimizovat sdílené přesvědčení, že představuje postoj či názor nějaké skupiny (častěji většinové). Ve svém postavení konsensu není stereotyp jako takový výrazem poznání světa, ale nástrojem pro posilování dominantních mocenských vztahů v rámci společnosti.²⁶

2.3. Nastolování agendy – Agenda setting

Mediální trh je poměrně nasyceným prostředním. Slovo trh zde uvádím schválně, protože jak upozorňuje Graeme Burton, na mediální produkty bychom měli pohlížet především jako na zboží.²⁷ Je tedy zcela přirozené, že chtějí-li média nalézt své uplatnění na trhu, nemohou všechna referovat o stejných tématech. Zde přichází významná role **nastolování agendy**, která dané médium koncentruje pouze na určitý výsek reality, o níž hodlá referovat.

Nastolování agendy je model procesu prosazování a vylučování určitých témat do veřejného diskurzu.²⁸ Pro radniční periodikum, kterým je i touto prací zkoumané bohumínské OKO, se tak jedná především o témata týkající se obce. Těžko si představit, že by se mezi zprávami referujícími o úspěchu školáků v šampionátu mladých šachistů

²⁶ BURTON, Graeme. JIRÁK, Jan. Úvod do studia médií. Vyd. 1. 2001. Brno: Barrister & Principal. Str. 189-190

²⁷ Tamtéž. Str. 100

²⁸ REIFOVÁ, Irena. Slovník mediální komunikace. Vyd. 1. 2004. Praha: Portál. Str. 16

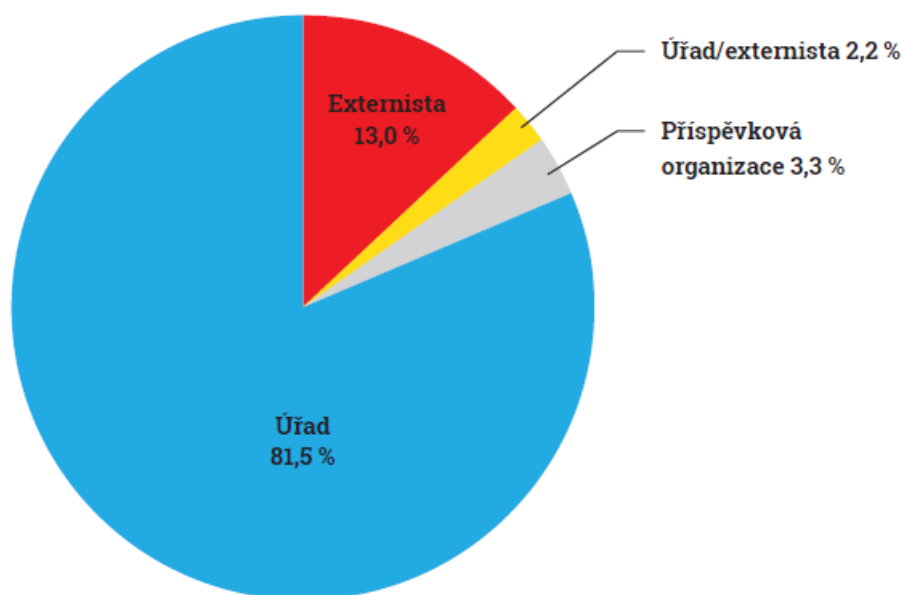
objevila i zpráva o situaci na blízkém východě. To znamená, že média (obecně) si určitá témata vybírají, vracejí se k nim a preferují je, zatímco jiné jim ani nestojí za zmínku. Vybraným tématům tak přisazují prim důležitosti, čímž ovlivňují veřejnou agendu. Tuto důležitost nekonstruuje pouze výskyt v médiu, ale rovněž zařazení témat. Článek na první, titulní straně implikuje větší důležitost než krátký text na straně osmé vpravo dole. Přesto je důležitost zprávy pro cílového čtenáře záležitostí čistě subjektivní. Konzumenti médií si však na tuto předkládanou důležitost zvykli a tím, že jí přijali, média konečně ovlivňují témata, která jsou pak předmětem diskuze ve veřejném prostoru. Proto zde skutečně můžeme hovořit o procesu, kdy média ovlivňují veřejnou diskuzi a hýbou s veřejným míněním. Jak říká Walter Lippmann „*Svět, s nímž se musíme politicky potýkat, leží mimo náš dosah, je vzdálen smyslům i myšlenkám.*“ Maxwell McCombs k tomu dodává, že zatímco za Lippmannovy doby byl hlavním zdrojem informací o veřejných věcech denní tisk, dnes máme také televizi a arzenál nových komunikačních technologií.²⁹

Nastolování agendy probíhá formou **gatekeepingu** (z anglického *gate* – brána, *keep* – udržet). Gatekeeping je proces, kdy médiem zaměstnaný zmocněnec využívá svého postavení, aby na základě šablony média (agendy) vypouštěl do veřejného prostoru pouze vybraná témata. Jedná se tedy o jakéhosi „dveřníka“, který hlídá, aby médium nereferovalo o tématech nad rámec svého zaměření. Tento člověk, zpravidla zaměstnanec daného média, novinář, editor vybírá témata ke zpracování, která k němu přicházejí například od tiskových agentur. Tato praktika může inklinovat k nekalým činnostem, které jen těsně hraničí s propagandou, či cílenou manipulací. V mnoha případech tomu tak je (bulvár, stranická média, státní tisk v totalitních režimech a podobně). V zásadě ale platí, že se gatekeeping řídí podle předem nastavených pravidel a nevychází ze subjektivních intencí gatekeepera (osoby provádějící gatekeeping). Pro tato pravidla se vžilo označení zpravodajské hodnoty, které má každé médium jiné. V tomto ohledu je důležité zmínit, že právě nastolování agendy realizované formou gatekeepingu je možno považovat za jeden z důvodů, proč zpravodajství nelze označit za sbírku „pravdivých událostí a údajů“.³⁰ V rámci radničních periodik se o tvorbu obsahu stará v drtivé většině případů samotný městský úřad, který je takto v trvalém střetu zájmů. Této problematice se budu nadále věnovat v kontextové části.

²⁹ McCOMBS, Maxwell. Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění. Vyd. 1. 2009. Praha: Portál. Str. 25

³⁰ BURTON, Graeme. JIRÁK, Jan. Úvod do studia médií. Vyd. 1. 2001. Brno: Barrister & Principal. Str. 239-240

Graf 1 - Jak je zajištěna tvorba obsahu? ³¹

Mluvě o možných negativních efektech nastolování agendy je však nutné uvést do souvislosti i pozitivní prvky tohoto mechanismu. Množství informací je nepřehledné a v silách cílového mediálního konzumenta není všechny zprávy neustále a opakovaně vstřebávat. Nastolování agendy navíc příznivě ovlivňuje vznik rutiny, která je důležitá pro výkon novinářského povolání. Produkce zpráv je totiž neustále pod vlivem časového tlaku a rutina umožňuje zvládnout zpracování i jinak zcela neočekávaných událostí.³²

³¹ KAMENÍK, Martin, KUŽÍLEK, Oldřich. Komu slouží radniční noviny? Vyd. 1. 2015. Praha: Oživení. Str.23

³² TRAMPOTA, Tomáš. Zpravodajství. Vyd. 1. 2006. Praha: Portál. Str. 55

3. Kontextová část

3.1. Dvoutýdeník OKO

Stejně jako mnoho jiných obcí v rámci České republiky má i město Bohumín své periodikum, které vydává místní samospráva. Toto periodikum se jmenuje OKO a v Bohumíně vyhází již od roku 1990 s nezměněnou periodicitou. Jeho cena se v průběhu let měnila. Během zkoumaného období byla tato pořizovací cena 7 korun českých. Čtenáři mohli OKO najít na prodejních pultech několika vybraných trafik a obchodů v Bohumíně, ale také na informačním centru bohumínské radnice. Počet stránek jednotlivých vydání Oka skrze zkoumaná léta shrnuje tabulka číslo 1:

Tabulka 1 Počet stránek jednotlivých vydání Oka

Vydání/Rok	2010	2011	2012	2013	2014
1	20	20	20	20	20
2	20	20	20	20	20
3	20	20	20	20	20
4	20	20	20	20	20
5	20	20	20	20	20
6	20	20	20	20	20
7	20	20	20	20	20
8	20	20	20	20	20
9	20	20	20	20	20
10	20	20	20	20	20
11	20	20	20	20	20
12	20	20	20	20	20
13	20	20	20	20	20
14	24	24	24	24	24
15	20	20	20	20	20
16	20	20	20	20	20
17	20	20	20	20	20
18	20	20	20	20	20
19	20	20	20	20	20
20	20	20	20	20	20
21	20	20	20	20	20
22	20	20	20	20	20
23	24	24	24	24	24

Z uvedené tabulky lze konstatovat několik závěrů. Rozsah většiny čísel v průběhu zkoumaného období byl 20 stránek. Od roku 2010 se 24 stránková vydání objevovala vždy dvakrát ročně a to ve 14. (prázdninovém) a 23. (vánočním) čísle. Zvětšený rozsah reflektuje vyšší rozestup v periodicitě vydávání. Ne vždy totiž dvoutýdeník vyházel přesně po dvou týdnech.³³

³³ Viz příloha 1 (e-mail tajemnice města Bohumína, Dagmar Fialové)

Formát stránek v tištěné podobě spadá do kategorie B4. Provedení se skrze léta měnilo a postupně přecházelo od černobílého tisku ke kombinaci barevného a černobílého tisku. Ve sledovaném období nalezneme barevné úpravy na první a poslední stránce a prostřední dvoustraně.

Náklad dvoutýdeníku OKO ve sledovaném období shrnuje tabulka číslo 2:

Tabulka 2 Náklad dvoutýdeníku OKO

Vydání/Rok	2010	2011	2012	2013	2014
1	2700	2700	2700	2700	2500
2	2700	2700	2700	2700	2500
3	2700	2700	2700	2500	2500
4	2700	2700	2700	2500	2500
5	2700	2700	2700	2500	2500
6	2700	2700	2700	2500	2500
7	2700	2700	2700	2500	2500
8	2700	2700	2700	2500	2500
9	2700	2700	2700	2500	2500
10	2700	2700	2700	2500	2500
11	2700	2700	2700	2500	2500
12	2700	2700	2700	2500	2500
13	2700	2700	2700	2500	2500
14	2700	2700	2700	2500	2500
15	2700	2700	2700	2500	2500
16	2700	2700	2700	2500	2500
17	2700	2700	2700	2500	2500
18	2700	2700	2700	2500	2500
19	2700	2700	2700	2500	2500
20	2700	2700	2700	2500	2500
21	2700	2700	2700	2500	2500
22	2700	2700	2700	2500	2500
23	2700	2700	2700	2500	2500

Z uvedených sebraných dat lze konstatovat, že náklad dvoutýdeníku OKO skrze sledovaná léta klesal z počtu 2700 výtisků až na 2500 výtisků.

Příspěvky do dvoutýdeníku nejsou nijak honorovány a nevyžádané materiály redakce nevrací. Složení redakce je ve srovnání se zavedenými regionálními deníky poměrně malé. Zavedenou praxí jsou dva členové redakce, a to šéfredaktor a redaktor. Šéfredaktorem byla ve sledovaném období Dagmar Fialová, která zároveň zastávala funkci tajemnice města Bohumína. Redaktoři se v průběhu let měnili. Ve sledovaném období se jedná o Františka Krejzka, který v Oku sloužil do 14. čísla roku 2010, kdy dvoutýdeník

slavil 20. výročí od svého založení. Po něm přišel do městských novin Pavel Čempěl, který funkci redaktora zastával po zbytek sledovaného období. Externími přispěvateli Oka jsou však i politici, tiskoví mluvčí, fotografové, občané města, ředitelé městských organizací, členové jednotlivých odborů městské radnice a další. Vydavatelem dvoutýdeníku je město Bohumín. O grafickou úpravu se stará externí firma INRET prostřednictvím Mirky Hrbáčové. Žádnou redakční radu, která by rozhodovala o zařazení článků do vydání, periodikum OKO ve sledovaném období nemá. O gatekeeping se tak starala šéfredaktorka Dagmar Fialová.³⁴

Obsah Oka se dá rozdělit do několika kategorií, kterými jsou: informace z radnice; příspěvky politických stran zastoupených v zastupitelstvu města; rozhovory se zajímavými lidmi Bohumínska; dopisy čtenářů, dotazy občanů a odpovědi; zprávy ze školství, sportu, kultury a občanského života; hospodaření bohumínských firem; příspěvky bohumínských institucí; okénko lékaře; příroda kolem nás; pozvánky; fotografie z událostí ve městě; inzerce a reklama.³⁵ Toto rozdělení není metodologické, ale čistě obsahové a jako takové není podkladem pro výzkum této práce. Metodologickou kategorizací se budu zabývat příslušné kapitole.

3.2. Výsledky komunálních voleb a složení zastupitelstva města Bohumína

Vzhledem k výzkumnému cíli této práce cítím za důležité kontextově vyložit proměňující se úspěšnost všech politických stran v komunálních volbách sledovaného období a na to navazující složení zastupitelstva. Tato podkapitola je rozdělena do dvou oddílů orientovaných podle roku komunálních voleb. Jedná se o rok 2010 a 2014.

3.2.1. Rok 2010

³⁴ Viz příloha 2 (2. e-mail tajemnice města Bohumína, Dagmar Fialové)

³⁵ MĚSTO BOHUMÍN. c1998-2017. Redakce, harmonogram a distribuce [online]. [cit. 2017-03-30].

Dostupné: <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/zpravodajstvi/mestske-noviny-oko/redakce-harmonogram/>

Komunální volby roku 2010 do zastupitelstva města Bohumína se konaly 15. a 16. října. Vítězně v nich skončila ČSSD, která získala hned 17 mandátů (z toho 3 křesla obsadili kandidáti bez politické portfeje). Na druhém místě se umístila ODS s celkovým počtem 3 mandátů, přičemž jeden mandát obsadil zastupitel bez politické portfeje. Třetí místo připadlo KSČM, která obhájila dvě křesla v zastupitelstvu. Do zastupitelstva se vešla ještě strana TOP 09 s 1 mandátem, který připadl zastupiteli bez politické portfeje. Starostou města se stal lídr kandidátky Městské organizace (MO) ČSSD Petr Vícha, toho času již zároveň senátor za volební obvod Karviná. Místostarosty se stali Igor Bruzl (ČSSD, 5. místo na kandidátní listině) a Lubomír Macura (ČSSD, 4. místo na kandidátní listině). Celkový podíl hlasů a jmenný seznam členů ustanoveného zastupitelstva shrnují tabulky 3, 4 a 5.

Tabulka 3: Celkový podíl hlasů 2010³⁶

Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okresy			Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
		celkem	zpr.	v %					
23	1	19	19	100,00	18 533	7 337	39,59	7 333	159 727

Tabulka 4: Výsledky voleb do zastupitelstva města 2010³⁷

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ dle počtu kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
číslo	název	abs.	v %				
<u>1</u>	Komunistická str.Čech a Moravy	15 949	9,99	23	159 727,00	9,98	2
<u>2</u>	Koalice NEZÁVISLÍ a SPOZ	5 737	3,59	23	159 727,00	3,59	0
<u>3</u>	Česká pirátská strana	276	0,17	1	6 944,65	3,97	0
<u>4</u>	Česká str.sociálně demokrat.	100 835	63,13	23	159 727,00	63,12	17
<u>5</u>	Občanská demokratická strana	21 613	13,53	23	159 727,00	13,53	3
<u>6</u>	TOP 09	8 865	5,55	23	159 727,00	5,55	1
<u>7</u>	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	6 332	3,96	23	159 727,00	3,96	0
<u>8</u>	Volte Pr.Blok www.cibulka.net	120	0,08	1	6 944,65	1,72	0

³⁶ VOLBY.CZ. c2017. Výsledky voleb [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné: <http://volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=8103&xobec=599051&xobecnaz=Bohum%EDn&xstat=0&xvyber=0>

³⁷ Tamtéž.

Tabulka 5: Jmenný seznam členů ustanoveného zastupitelstva 2010³⁸

Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	Komunistická str.Čech a Moravy	2	Veselý Zdeněk Mgr.	72	KSČM	KSČM	971	6,08	1
1	Komunistická str.Čech a Moravy	13	Suchý Arnošt	58	KSČM	KSČM	871	5,46	2
4	Česká str.sociálně demokrat.	1	Vícha Petr Ing.	47	ČSSD	ČSSD	4 930	4,88	1
4	Česká str.sociálně demokrat.	2	Palková Věra Mgr.	61	ČSSD	ČSSD	4 569	4,53	2
4	Česká str.sociálně demokrat.	3	Balcárek Vojtěch MUDr.	39	ČSSD	ČSSD	4 662	4,62	3
4	Česká str.sociálně demokrat.	4	Macura Lumír Ing.	49	ČSSD	BEZPP	4 516	4,47	4
4	Česká str.sociálně demokrat.	5	Bruzl Igor	34	ČSSD	ČSSD	4 503	4,46	5
4	Česká str.sociálně demokrat.	6	Smigová Kamila	55	ČSSD	ČSSD	4 549	4,51	6
4	Česká str.sociálně demokrat.	7	Plášil Josef Ing. MBA	63	ČSSD	ČSSD	4 495	4,45	7
4	Česká str.sociálně demokrat.	8	Honysz Roman	66	ČSSD	ČSSD	4 479	4,44	8
4	Česká str.sociálně demokrat.	9	Drobek Aleš Ing.	33	ČSSD	ČSSD	4 448	4,41	9
4	Česká str.sociálně demokrat.	10	Bannert Vilém	68	ČSSD	ČSSD	4 424	4,38	10
4	Česká str.sociálně demokrat.	11	Neudertová Marie	60	ČSSD	BEZPP	4 387	4,35	11
4	Česká str.sociálně demokrat.	12	Knot Jiří Ing.	48	ČSSD	BEZPP	4 362	4,32	12
4	Česká str.sociálně demokrat.	13	Němeček Svatopluk MUDr. MBA	38	ČSSD	ČSSD	4 469	4,43	13
4	Česká str.sociálně demokrat.	14	Cipřichová Marcela	52	ČSSD	ČSSD	4 325	4,28	14
4	Česká str.sociálně demokrat.	15	Placzková Yvona Ing.	46	ČSSD	ČSSD	4 396	4,35	15
4	Česká str.sociálně demokrat.	16	Musil Stanislav JUDr.	55	ČSSD	ČSSD	4 316	4,28	16
4	Česká str.sociálně demokrat.	17	Dudová Petra	45	ČSSD	ČSSD	4 283	4,24	17
5	Občanská demokratická strana	12	Trach Pavel MUDr.	32	ODS	BEZPP	1 133	5,24	1
5	Občanská demokratická strana	1	Maryška David Mgr.	39	ODS	ODS	1 082	5,00	2
5	Občanská demokratická strana	2	Šmíd Vladimír Ing.	45	ODS	ODS	978	4,52	3
6	TOP 09	2	Srniček Pavel	42	TOP 09	BEZPP	678	7,64	1

3.2.2. Rok 2014

Komunální volby roku 2014 do zastupitelstva města Bohumína se konaly 10. a 11. října. Vítězně v nich skončila opět ČSSD, která však s počtem mandátů klesla na 14 (z toho 3 křesla opět obsadili kandidáti bez politické portfeje). Na druhém místě se umístilo ANO 2011 se 4 mandáty (z toho 2 mandáty připadli zastupitelům bez politické portfeje), které v městě Bohumín nemělo žádnou tradici. Třetí místo připadlo opět KSČM, která

³⁸ VOLBY.CZ. c2017. Jmenné seznamy [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné: <http://volby.cz/pls/kv2010/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=2&xnumnuts=8103&xobec=599051&xstrana=0&xodkaz=1>

znovu obhájila dvě křesla v zastupitelstvu. Po jednom mandátu pak získali NEZ s kandidátem bez politické portfeje, koalice KDU-ČSL s TOP 09 rovněž s kandidátem bez politické portfeje a ODS. Ve vedení města změny nenastaly. Funkce starosty zůstala lídru kandidátky MO ČSSD Petru Víchovi. Post místostarosty obhájili Igor Bruzl (ČSSD, 3. místo na kandidátní listině) a Lubomír Macura (ČSSD, 2. místo na kandidátní listině). Celkový podíl hlasů a jmenný seznam členů ustanoveného zastupitelstva shrnují tabulky 6, 7 a 8.

Tabulka 6: Celkový podíl hlasů 2014 ³⁹

Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okresy			Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
		celkem	zpr.	v %					
23	1	19	19	100,00	18 223	5 956	32,68	5 952	129 717

Tabulka 7: Výsledky voleb do zastupitelstva města 2014 ⁴⁰

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ dle počtu kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
číslo	název	abs.	v %				
<u>1</u>	ANO 2011	19 890	15,33	23	129 717,00	15,33	4
<u>2</u>	NEZÁVISLÍ	8 204	6,32	23	129 717,00	6,32	1
<u>3</u>	Komunistická str.Čech a Moravy	13 521	10,42	23	129 717,00	10,42	2
<u>4</u>	Česká str.sociálně demokrat.	71 878	55,41	23	129 717,00	55,41	14
<u>5</u>	Koalice KDU-ČSL a TOP 09	9 442	7,28	23	129 717,00	7,27	1
<u>6</u>	Občanská demokratická strana	6 782	5,23	23	129 717,00	5,22	1

Tabulka 8: Jmenný seznam členů ustanoveného zastupitelstva 2014 ⁴¹

³⁹ VOLBY.CZ. c2017. Výsledky voleb [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné: <http://volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=8103&xobec=599051&xstat=0&xvyber=0>

⁴⁰ Tamtéž

Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	ANO 2011	1	Babišová Andrea Bc.	42	ANO 2011	ANO 2011	1 108	5,57	1
1	ANO 2011	6	Sedláček Jan	35	ANO 2011	ANO 2011	963	4,84	2
1	ANO 2011	10	Dendisová Eliška	42	ANO 2011	BEZPP	958	4,81	3
1	ANO 2011	3	Kuldánek Jiří	32	ANO 2011	BEZPP	955	4,80	4
2	NEZÁVISLÍ	1	Schubert Martin Ing.	44	NEZ	BEZPP	571	6,96	1
3	Komunistická str.Čech a Moravy	1	Veselý Zdeněk Mgr.	76	KSČM	KSČM	896	6,62	1
3	Komunistická str.Čech a Moravy	5	Walterová Antonie Mgr.	58	KSČM	BEZPP	691	5,11	2
4	Česká str.sociálně demokrat.	1	Vícha Petr Ing.	51	ČSSD	ČSSD	3 556	4,94	1
4	Česká str.sociálně demokrat.	2	Macura Lumír Ing.	53	ČSSD	BEZPP	3 272	4,55	2
4	Česká str.sociálně demokrat.	3	Bruzl Igor	38	ČSSD	ČSSD	3 285	4,57	3
4	Česká str.sociálně demokrat.	4	Palková Věra Mgr.	65	ČSSD	ČSSD	3 186	4,43	4
4	Česká str.sociálně demokrat.	5	Balcárek Vojtěch MUDr.	43	ČSSD	ČSSD	3 369	4,68	5
4	Česká str.sociálně demokrat.	6	Plášil Josef Ing.	67	ČSSD	ČSSD	3 165	4,40	6
4	Česká str.sociálně demokrat.	7	Drobek Aleš Ing.	37	ČSSD	ČSSD	3 173	4,41	7
4	Česká str.sociálně demokrat.	8	Smigová Kamila	59	ČSSD	ČSSD	3 244	4,51	8
4	Česká str.sociálně demokrat.	9	Honysz Roman	70	ČSSD	ČSSD	3 156	4,39	9
4	Česká str.sociálně demokrat.	10	Placzková Yvona Ing.	50	ČSSD	ČSSD	3 160	4,39	10
4	Česká str.sociálně demokrat.	11	Bannert Vilém	72	ČSSD	ČSSD	3 139	4,36	11
4	Česká str.sociálně demokrat.	12	Kuder Adrian Mgr.	33	ČSSD	ČSSD	3 206	4,46	12
4	Česká str.sociálně demokrat.	13	Knot Jiří Ing.	52	ČSSD	BEZPP	3 086	4,29	13
4	Česká str.sociálně demokrat.	14	Neudertová Marie	64	ČSSD	BEZPP	3 051	4,24	14
5	Koalice KDU-ČSL a TOP 09	2	Valentová Urbančíková Vítka	45	KDU-ČSL	BEZPP	615	6,51	1
6	Občanská demokratická strana	1	Maryška David Mgr.	43	ODS	ODS	473	6,97	1

3.3. Tiskový zákon a jeho novela z roku 2013

Tiskový zákon nese označení 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů. Tato právní norma upravuje některá práva a povinnosti vydavatelů a dalších fyzických a právnických osob v souvislosti s vydáváním periodického tisku. Nicméně pro charakter této práce je důležitý pohled tohoto zákona na periodika vydávaná místními samosprávami na území České republiky.

⁴¹ VOLBY.CZ. c2017. Jmenné seznamy [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné: <http://volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=2&xnumnuts=8103&xobec=599051&xstrana=0&xodkaz=1>

Podle § 4 nese za obsah periodika zodpovědnost vydavatel, což je v případě Oka právě město Bohumín. Zákon definuje radniční noviny jako periodický tisk územního samosprávného celku, jehož vydavatelem je obec.⁴² Tato definice v původním zákoně chyběla a přišla až s novelou tiskového zákona, která vstoupila v platnost roku 2013. Radničními novinami jsou tak v zásadě jakékoliv tiskoviny na jejichž vzniku či obsahu se ať už přímo, nebo nepřímo podílí územní samosprávný celek (v případě Oka tedy město Bohumín). Druhou podmínkou je, že tyto noviny vycházejí pod stejným názvem alespoň dvakrát do roka (OKO vychází třiadvacetkrát do roka). Novela nadále upravuje povinnosti pro vydavatele radničních periodik a to **poskytovat čtenářům objektivní a vyvážené informace a poskytovat členům zastupitelstva přiměřený prostor pro uveřejnění jejich sdělení.**⁴³ Problém však vězí v tom, že poskytnout objektivní a vyvážené informace je nárok nespelnitelný už jenom z toho důvodu, že neexistuje všeobecně přijímaná definice objektivnosti a vyváženosti. Krom toho, objektivita jako taková se dá označit za utopistický koncept, což vychází i z teorie mediální konstrukce reality, jelikož téma nikdy nemůže být uchopeno komplexně a také nemůže přesně odrážet realitu (viz výše). Vymáhat se tedy dá pouze druhá zmíněná povinnost, tedy poskytování prostoru pro uveřejnění názorů členům zastupitelstva. Uplatnění se realizuje žádostí o uveřejnění doplňující informace,⁴⁴ a pokud takovéto žádosti není vyhověno, zastupitel má možnost obrátit se s celou záležitostí na soudy.

Jak už jsem zmínil v úvodu, novela tiskového zákona je jakési oficiální stanovisko státu, které určuje, že by se v dané oblasti měly věci dít jiným způsobem. Zastupitelům to do rukou sice dává větší moc dovolávat se svých práv, ale pakliže skončí žádost o uveřejnění názoru před soudem, může se celý proces táhnout i několik let. Do té doby se mohou poměry v zastupitelstvu změnit třeba i v neprospěch poškozeného zastupitele, který bude vlivem opakovaného zamítání žádosti o uveřejnění názoru před voliči poškozen a může tak demokratickým způsobem přijít i o mandát. Zákon tudíž působí pouze jako jakási planá hrozba vydavatelům, že někdy v budoucnu, až se táhlé soudní procesy doberou pravomocného závěru, bude muset zaplatit soudní náklady a názor skutečně uveřejnit. Zákon se však nezaobírá problematikou aktuálnosti názoru, který v době kýženého vydání

⁴² Definice vychází z ustanovení § 3, písm. g) zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon).

⁴³ Tamtéž. § 4a

⁴⁴ Tamtéž. § 15a.

v periodiku už může být dávno passé anebo si na polemiku, na kterou reaguje, žádný ze čtenářů už nevzpomene.

4. Metodologická část

4.1. Téma výzkumu:

Tématem práce je obraz ČSSD v bohumínském dvoutýdeníku OKO ve vybraném období (2010-2014). Při sumarizaci dat budu přihlížet i na možnou změnu v obsahu nastupující po novele tiskového zákona platné od listopadu roku 2013. Cílem práce není zhodnotit, jestli je ČSSD v Oku prezentována kladně, či záporně. Práce se rovněž nezaměřuje na to, zdali je výskyt politického subjektu pro článek relevantní, nebo ne. K tomu by byla zapotřebí kvalitativní analýza textu, ke které však z hlediska časové náročnosti při takto rozsáhlém vzorku zkoumání nepřistupuji. Zajímat mne bude pouze počet výskytu politických subjektů v textu s přihlédnutím ke stylizaci článku, tedy zdali je explicitně, či implicitně politizovaný (viz níže).

4.2. Cíl výzkumu

Cílem práce je porovnat počet zmínek o politických subjektech ČSSD s počtem zmínek o jiných politických subjektech v bohumínském dvoutýdeníku OKO. Práce nadále sleduje i prostor (reprezentovaný počtem znaků), kterému se těmto subjektům v periodiku dostává. Dílčím cílem práce je zjistit, jestli se tento poměr změnil rokem 2013, kdy v platnost vstoupila novela tiskového zákona.

Úspěšnost a produktivita politických stran v zastupitelstvu města může být pro některé čtenáře nezajímavá, neatraktivní, nebo může působit dojmem, že se jedná o „druhořadé“ informace. Přesto má aktivita městského zastupitelstva na život běžného občana mnohdykrát větší vliv než natolik mediálně zvýrazněná politika parlamentní. Zastupitelé rozhodují o nakládání s veřejným rozpočtem obce, o urbanizaci, infrastruktuře a dalších důležitých objektech každodenního života. Proto je nanejvýš důležité, aby byli zastupitelé zodpovědní lidé, kteří svědomitě plní nejlepší zájmy svých voličů. Aby si voliči mohli udělat na místní samosprávu nějaký názor, musí existovat veřejná diskuze postavená na kritickém pohledu na činnost zastupitelstva. Je proto velice důležité, aby médium, které je jedním z mála informačních zdrojů o aktivitě zastupitelů, bylo alespoň relativně názorově vyvážené, jak požaduje novela tiskového zákona platná od listopadu roku 2013.

Témata nesmí být čtenářům podávána účelově, zprávy by neměly obsahovat přítomnost politiků pouze jedné strany, pakliže se nejedná o explicitně politizovaný text, opozičním zastupitelům by měl být v textech poskytnut prostor pro prezentaci alternativních názorů. Bez těchto nastíněných faktorů se médium stává jednostranným, sloužícím pro propagaci politické strany. Cílem této práce není obviňovat ČSSD z manipulace prostřednictvím městských novin. Výzkum se koncentruje na prokázání možné souvislosti mezi obsahem novin a volebními výsledky včetně sestavení zastupitelstva. Jak totiž správně namítá Renáta Sedláková ve své knize *Výzkum médií: Nejvyužívanější metody a techniky*, výsledky obsahové analýzy „...nevypovídají nic o tom, jaký význam mají zkoumané texty pro své čtenáře.“⁴⁵

Obsahovou analýzou je podle mého názoru možné zjistit, kolik prostoru poskytlo OKO politickým subjektům za ČSSD v kontrastu s ostatními politickými stranami.

4.3. Výzkumné otázky

V této práci si položím a pokusím se zodpovědět hlavní výzkumnou otázku: **Kolik prostoru dostala ČSSD v bohumínském dvoutýdeníku OKO v letech 2010-2014?** Vedlejšími výzkumnými otázkami, které mi pomohou zodpovědět hlavní výzkumnou otázku jsou:

- Kolik explicitního politizovaného prostoru dostala ke své prezentaci ČSSD?
- Kolik explicitního politizovaného prostoru dostaly ke své prezentaci ostatní subjekty?
- Kolik prostoru zaplnily v Oku implicitní politizované texty v prospěch ČSSD?
- Kolik prostoru zaplnily v Oku implicitní politizované texty v prospěch ostatních politických subjektů?
- Kolik prostoru zaplnila v Oku nepolitická plocha?

Vedlejší výzkumnou otázkou je: **Proměnil se explicitně politizovaný obsah periodika OKO po zavedení novely tiskového zákona z roku 2013?** Odpovědi chci dosáhnout komparací poměru míry vyváženosti explicitně politizovaného obsahu před a po

⁴⁵ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: Nejvyužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. 2014. Praha: Grada. Str.297

zavedení novely tiskového zákona, která takovouto vyváženost doslovně vyžaduje. Dílčími výzkumnými otázkami, které tuto komparaci pomohou komplexně uchopit, jsou:

- Jaká byla míra vyváženosti explicitně politizovaného obsahu před zavedením novely tiskového zákona?
- Jaká byla míra vyváženosti explicitně politizovaného obsahu po zavedení novely tiskového zákona?

Za dostatečný vzorek v konstrukci odpovědí na tyto dílčí otázky pokládám délku jednoho roku před a po zavedení novely tiskového zákona, tedy 24 vydání před novelou a 23 vydání po vstupu novely v platnost.

Abych dosáhl komplexnějšího zachycení obrazu ČSSD v dvoutýdeníku OKO, stanovil jsem si ještě třetí vedlejší výzkumnou otázku a to **kteřé politické subjekty se v periodiku objevovaly nejčastěji?** Pro zodpovězení si kladu ještě pár pomocných otázek, a to:

- Jaký byl poměr výskytu představitelů ČSSD vůči opozičním subjektům?
- Kdo konkrétně se v periodiku objevoval nejčastěji za ČSSD?
- Kdo konkrétně se v periodiku objevoval nejčastěji za opoziční strany?
- V jakém poměru je součet zmínek politických subjektů ČSSD se součtem všech politickým subjektů opozičních stran?

4.4. Výzkumný soubor

Dvoutýdeník OKO není v Bohumíně jediným mediálním referentem o událostech města. Kromě těchto tiskovin figuruje ve městě ještě televizní kanál TIK, který má s Okem takřka totožný obsah. Ke zkoumanému tématu jsem přistoupil optikou tištěného periodika kvůli domnělému vyššímu vlivu tiskovin na konstrukci názoru občanů Bohumína. Tato má domněnka se opírá zejména o fakt, že zastihnout v televizi přenos zpravodajství kanálu TIK je obtížnější než se dostat k trvale ukotvené informaci vytištěné na papíře. Přenos zpravodajství na TIKu totiž není nepřetržitý. Krom toho, dvoutýdeník OKO je vydáván samotným městem a na radnici tedy dokonce vzniká, kdežto TIK náleží do soukromé sféry, a proto u něj není střet zájmů natolik vyvstávajícím problémem.

Výběr časového období se orientuje na základě roků, během kterých se odehrávaly komunální volby do zastupitelstva obcí. Volby probíhají vždy v říjnu, zkoumané období však začíná prvním, lednovým vydáním daného roku. Toto prodloužení směrem k začátku roku jsem zvolil v rámci ukázky konstruování obsahu Oka během předvolební kampaně. Vydání po volbách jsem zařadil zase pro ukázku „uklidnění situace“, kdy se po volbách v mnoha případech na určitou dobu sníží frekvence politizovaných textů. Časové období tedy pokrývá vydání Oka sestavená před volbami i po volbách během dvou volebních období, mezi kterými ještě vyšla novela tiskového zákona.

Texty vybrané k analýze jsem vybral pomocí archívu Oka zveřejněném na webových stránkách města Bohumína. Výzkumný soubor obsahuje 58 vydání periodika OKO z let 2010-2014, jejichž výběr jsem provedl metodou konstruovaného roku.⁴⁶ Z let 2010, 2012 a 2014 se jedná o vydání číslo 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21 a 23. Z let 2011 a 2013 zase o vydání číslo 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 20 a 22.

Jedinou výjimku jsem udělal při výzkumu komparace poměru míry vyváženosti explicitně politizovaného obsahu před a po zavedení novely tiskového zákona, kde jsem výzkumný vzorek změnil na 4 vydání z roku 2012, 23 vydání z roku 2013 a 20 vydání z roku 2014, tedy rok před a rok po zavedení novely tiskového zákona.

4.5. Výzkumná metoda

Vybraná metodika výzkumu názorové plurality reaguje na fakt, že jsou radniční noviny OKO vydávané městem Bohumín, tedy vládnoucí stranou ve městě. Za hlavní překážky pestrosti názorů v obsahu radničních periodik lze označit:

- Střet zájmů členů redakčních rad, které dohlízejí na tvorbu anebo přímo tvoří obsah.
- Nepřítomnost zástupců opozice v redakčních radách.
- Zdánlivě „apoliticky“ laděnou formu obsahu, která prakticky neobsahuje žádné hodnotící soudy o místní politice ať již pozitivní, nebo negativní.
- Převažující podíl anonymních textů v politickém obsahu periodik.

⁴⁶ SEDLÁKOVÁ, Renáta. Výzkum médií: Nejvyužívanější metody a techniky. Vyd. 1. 2014. Praha: Grada. Str. 311-312

- Absenci pravidel pro editace a uveřejňování názorů zastupitelů.⁴⁷

Metodiku průzkumu periodika OKO realizují obsahovou analýzou, tedy měřením plochy, kterou dostaly v dvoutýdeníku různé politické subjekty a součtem výskytu těchto subjektů na vzorku 58 vydání od počátku roku 2010 až po závěr roku 2014.

Kritéria pro měření plochy v počtech znaků:

- **Explicitně politizovaná plocha (EPP):** Jedná se o texty, které jsou viditelně zařazené nebo strukturované jako politické, či názorové a vyjadřují určitý postoj k místní, či státní samosprávě. Konstruují pozitivní náhled na politickou stranu, s níž autor sympatizuje, anebo negativní náhled na jinou politickou stranu, než tu, s níž autor sympatizuje. Autory mohou být jak politici, místní zastupitelé, tak i sympatizující čtenáři.
 - o **Explicitně politizovaná plocha ČSSD (EPP-ČSSD):** autorem takového textu je člen ČSSD, MO ČSSD, či čtenář sympatizující s touto stranou, který chválí činnost organizace, či agituje pro její upřednostňování. Výjimečně se může jednat o texty očeřňovacího charakteru, které kritizují opozici v prospěch vládnoucí ČSSD.

Obrázek 1: Ilustrační obrázek - EPP-ČSSD (OKO, 20.2013)

⁴⁷ KAMENÍK, Martin, KUŽÍLEK, Oldřich. Komu slouží radniční noviny? Vyd. 1. 2015. Praha: Oživení Str.8

Kdyby se Bohumiňáci neuměli nadchnout pro město, nedokázali bychom nic

Vážení spoluobčané,

jménem místní organizace ČSSD bych vám především chtěl poděkovat za vynikající volební výsledek ČSSD v Bohumině. Ač v rámci ČR sociální demokracie vyhrála se ziskem 20,45 %, v našem městě zvítězila s vysokým náskokem s více než 35 %. Kdyby to tak skončilo všude, nebyl problém se sestavováním vlády a realizací volebního programu. Ale všude to stejné není.

Jak se ukázalo den po volbách, i v sociální demokracii jsou lidé, kterým slova slušnost a morálka nic neříkají. Omluva za ně je na místě, ale věřte, že jich je menšina. O to více si vážíme podpory voličů u nás v Bohumině a bereme ji jako ocenění práce našeho týmu ve městě a na radnici. Jsme také rádi, že naši zástupci se postavili na stranu předsedy Bohuslava Sobotky. Snad se brzy podaří jednat o sestavení funkční vlády, jejíž výsledky dají zapomenout na lumpárny a destrukci státu v minulých letech. Je ale jasné,

že dostala-li ČSSD 20% hlasů, neprosadí 100% procent svého programu a kompromisy budou nutné. Kompromis ale k životu patří – a byly to právě nekompromisní postupy Petra Nečase a Miroslava Kalouska, které vedly k morálnímu propadu společnosti. Věřím však, že v oblasti zdravotnictví, sociálních služeb, boje s korupcí, lepšího čerpání dotací, boje s nezaměstnaností i snižování administrativy se společná řeč v Parlamentu, tedy v Poslanecké sněmovně a v Senátu, dá najít.

Dovolte mi ještě jednou poděkovat končícímu poslanci Alfredu Michalíkovici za

dlouhodobou pomoc našemu městu a zároveň poblahopřát novému poslanci Janu Sedláčkovi, zvolenému za Hnutí ANO, který je občanem Bohumína. Věřím, že budeme také spolupracovat.

Dost však k celostátní politice. Vráťme se zpět k "politice" ve městě, která se vyznačuje především tím, že není "politikou", ale spoluprací mezi všemi stranami, všemi zastupiteli, všemi městskými organizacemi a také spoluprací jednotlivých občanů a občanských sdružení ve prospěch města Bohumína. Nikdy bychom nedosáhli takových výsledků, rozvoje města, úspěchů

v získávání dotací, oprav bytového fondu, regeneraci sídlišť, shody na stavbě sportovní haly a oprav Národního domu, nebyť toho, že se snažíme společně pracovat. Nikdy by se neuskutečnilo tolik krásných kulturních a sportovních akcí, neuspěli bychom v celostátních soutěžích (Plave celé město), nedrželi tolik rekordů. Zkrátka kdyby se Bohumiňáci neuměli nadchnout pro město, nedokázali bychom nic.

Za celý místní tým sociální demokracie, která mne v předchozích letech nominovala na starostu města, vám mohu slíbit, že zůstaneme i v dalším období takoví, jaké nás znáte. Nemusí se vždy vše podařit, ale nebudeme vám nikdy slibovat nemožné a své sliby se budeme snažit splnit.

Petr VÍCHA, starosta města

POLITIKA

- **Explicitně politizovaná plocha Alternativní (EPP-ALT):** autorem takového textu je člen jiné politické strany než ČSSD, člen opoziční strany v zastupitelstvu, či sympatizant opozičních stran z řad nepolitických subjektů, který chválí činnost organizace, či agituje pro její upřednostňování. Výjimečně se může jednat o texty očeňovacího charakteru, které kritizují vládnoucí stranu bohumínského zastupitelstva ČSSD v prospěch opozice.

Obrázek 2: Ilustrační obrázek - EPP-ALT (OKO, 20.2013)

14 VOLBY 2013

ČSSD vyhrála předčasné volby – ale co dál?

Nyní již bývalá Nečasova vláda po prvotní naději na koaliční pravicovou vládu se silným mandátem zklamala očekávání mnoha občanů, svých voličů i mnoha řadových členů ODS, neboť namísto řešení konkrétních problémů ku prospěchu veřejného zájmu se stále více utápěla v různých aférách a korupčních kauzách a vedení ODS rezignovalo na svůj volební program i splnění svých předvolebních slibů; není proto divu, že důvěra občanů ve vládu i ODS klesala k nule. Ani členové ODS často nechápali, co to vlastně její premiér a ministři prosazují či obhajují...

ODS dostala od občanů v předčasných volbách potřebnou a logickou lekci za předchozí blamáž pravicové politiky a nezbyvá než doufat, aby nové vedení ODS, již bez zprofanovaných person či milovníků zákulisního šera, opět dokázalo s pokorou oslovit všechny poctivé a slušné voliče – studenty, zaměstnance, živnostníky, seniory i nezaměstnané, naslouchat jim, získat znova jejich důvěru a hlavně – už je nezklamat!

Levicové partaje – ČSSD, KSCM a SPOZ – se spolu s prezidentem konečně dočkaly svých vytoužených a vzývaných předčasných voleb,

od kterých si slibovali pyšný pochod na úřad vlády, ministerstva a státní firmy či instituce, aby národu ukázaly, jak bude vše lepší, levnější, dostupnější, spravedlivější, pro všechny atd. ČSSD fascinovaně hypnotizovala dveře do Strakovy akademie s jasným plánem – v předčasných volbách s velkou převahou zvítězí, pokud budou chybět nějaké hlasy ve sněmovně, dodají je soudruzi či zemanovci a v republice záhy nastane blah...A realita? Vedení ČSSD se po hubeném vítězství rozhádalo na kordy jediný den po volbách, vlastního předsedu (jejich kandidáta na premiéra?) – vyzvalo k rezignaci

a odstavilo od jednání o nové vládě, jedna frakce vyzývá druhou k okamžité rezignaci za zradu ideálů – a že prý... zajistíme fungující stát...

Nedivím se pravicovým voličům, že v těchto předčasných volbách mnozí poprvé nevolili ODS ani TOP 09, protože rozčarování z jejich vládní epizody bylo velké a neopustitelné; těmto voličům zároveň velmi děkuji, že nepodlehli vábení na cestu do ráje po oranžové či rudé značce a zároveň nerezignovali na své volební právo. A těm voličům, kteří přesto letos dali ve volbách ODS svůj hlas s vírou a nadějí, že se ODS vzpamatuje a bude

POLITIKA

opět tou seriózní pravicovou stranou, poctivě hájící zájmy slušných a poctivých lidí všech generací, příjmových skupin či společenského postavení, děkuji obzvláště, neboť si vážím každého jejich hlasu. Doufám, že ODS poté, co bude toto volební období v opozici, v příštích parlamentních volbách zvládne reparát.

Příští rok nás čekají komunální volby – mnoha voličům jsou daleko bližší záležitosti jejich obce než celostátní témata, a proto prosím – nebuďte lhostejní ke svému okolí a zajímejte se, jak vaši radní fungují!

Zdraví Vás

David MARYŠKA, předseda ODS v Bohumině

- **Implicitně politizovaná plocha (IPP):** Jedná se o citace či články politických subjektů obsažené ve zdánlivě „apolitickém“ obsahu periodika, které nejsou označené za politické, popřípadě názorové a jsou konstruovány zpravodajskou, eventuálně publicistickou formou. Přítomnost politika v takovémto článku může text politizovat a vytvářet obraz nejen o jedinci, ale o celé straně, kterou zastupuje. Přítomnost politika v textu je znázorněna uvedením jeho plného jména, popřípadě příjmením, nikoliv autorskou šifrou. Identifikovat politickou osobu v textu lze i na základě jasněho označení (např. starosta Bohumína), které referuje o jednom daném člověku.

Obrázek 3: Ilustrační obrázek - IPP (OKO, 20.2011)

Bohumín volil hvězdu pěveckého nebe

Zlato v hrdle, trocha šoumenství a na světě je premiérová bohumínská Superstar. Zrodila se na I. ročníku pěvecké soutěže pro žáky základních a středních škol, pořádané agenturou K3. Před porotu v kině 24. října předstoupilo pětatřicet talentů od 7 do 17 let.

»Na první ročník to byla naprosto špičková akce. Před začátkem jsem měl obavy, zda mé ušní bubínky neutrpí nějakou újmu, ale soutěžící mě vyvedli z omylu. Byl jsem velmi mile překvapen, jak byly děti šikovné a talentované,« prohlásil místostarosta Igor Bruzl. Spolu s ním zasedli v jury Martin Sitek, Ota Maňák, Nikola Sikorová a Marcela Suchánková, která také řadu dětí předem připravovala. Soutěžící zpívali na half-playback, tedy s nahraným hudebním doprovodem, případně se mohli doprovázet na hudební nástroj. Soutěžící se ve čtyřech věkových kategoriích, z jejichž vítězů vzešla absolutní Superstar. Tento titul si nakonec vyzpívala jedenáctiletá Adina Večeřová, která uhranula porotu i diváky skvělým provedením písně Lucie Bílé Amor Magor. Její pěvecké schopnosti i pohybový projev na pódiu nenechaly nikoho na pochybách, že si vítězství právem zaslouží. (tch)

Umístění:

- I. kategorie (1. - 3. třída)
 1. Veronika Kachlová (7),
 2. Mariana Jurečková (8) a Lukáš Orlík (7),
 3. Aneta Závěruchová (8)
- II. kategorie (4. - 6. třída, prima)
 1. Adina Večeřová (11),
 2. Silvestr Welna (11),
 3. Kateřina Ježíšková (11)
- III. kategorie (7. - 9. třída, sekunda - kvarta)
 1. Aneta Lalíková (14),
 2. Jakub Ligočský (13),
 3. Nikol Gebauerová (14)
- IV. kategorie (střední školy)
 1. Marek Žálešák (17),
 2. Klára Čermáková (15)
- Absolutní vítěz - Bohumínská Superstar: Adina Večeřová

Foto: Pavel Čempěl

- **Implicitně politizovaná plocha ČSSD (IPP-ČSSD):** Jedná se o plochu citace či textu politického subjektu spojeného s ČSSD ať už se jedná o člena zastupitelstva za MO ČSSD Bohumín, funkcionáře ČSSD, či kandidáta za ČSSD bez politické portfeje.

- **Implicitně politizovaná plocha Alternativní (IPP-ALT):** Jedná se o plochu citace či textu politického subjektu spojeného s jinou stranou než ČSSD, ať už se jedná o člena opozice městského zastupitelstva v Bohumíně, či běžného funkcionáře jiné politické strany než ČSSD.
- **Nepolitická plocha (NP):** Do této kategorie spadají všechny plochy neobsahující hlas politických subjektů, popřípadě texty, jejichž autorem nejsou politické subjekty.

Veškeré texty publikované v Oku od roku 2010-2014 zařadím do jedné z výše uvedených kategorií na základě stanovených kritérií. **Základním** kritériem je výskyt politické strany, či politického subjektu v textu. **Druhým** podstatným dílčím kritériem je jejich příslušnost k vládnoucí ČSSD, či k opozičním stranám.

Následně sečtu počet znaků v celém jednotlivém vydání Oka, které bude představovat 100 procent. Sečítáním znaků se budu zabývat i v jednotlivých kategoriích a vytvořím jejich podíl na celkovém množství znaků daného vydání. Získaná data zařadím do tabulky shrnující vybraná vydání Oka v konkrétním roce. Výsledkem komparace let 2010-2014 by pak měla být tabulka shrnující velikost prostoru věnovaný ČSSD v Oku v rámci sledovaného období. Druhotným zjištěním by měla být velikost prostoru věnovaného opozici v daném období, čehož dosáhnu stejnou metodikou. Třetím závěrem bude komparace počtu znaků v explicitních politických plochách mezi ČSSD a opozicí, která by měla vytvořit závěr o míře plurality a vyváženosti názorového obsahu, k čemuž využiji **index IRON** (viz níže).

Získaná data budu porovnávat se složením zastupitelstva v daném období. Do součtu znaků nebudu počítat podpisy autorů, autorské šifry, záhlaví a zápatí novin, autorství fotografií, upoutávky, názvy rubrik, tiráž, nekrology, komerční reklamu ani informačně-kulturní servis realizovaný výčtem bodů. Zaznamenám pouze text článků včetně nadpisů, pokládaných otázek, odpovědí a dalších významově konstruujících prvků referujících k obsahu článku včetně popisku fotografií. V čísle referujícím o počtu znaků jsou zahrnuty i mezery.

Kritéria pro součet výskytu politických subjektů ve vydání

Účelem této práce je zachytit způsob, jakým referuje periodikum OKO o straně ČSSD ve svém obsahu. Z toho důvodu nezahrnu do počtu výskytu jmen v jednotlivých vydáních uvedení takovýchto jmen v EPP, neboť na takových plochách je běžné, že na

sebe autoři útočí, a navíc autorství není připisováno redakci. Cílem práce není formulovat závěr, kolikrát kdo útočil na konkrétní zastupitele, ale formulovat počet výskytu jmen v IPP a NP, tedy na ploše, do které redakce autorsky zasahuje.

Obrázek 4: Ilustrační obrázek - duplikace zmínek (Oko 17.2010)

Letité partnerství dostalo oficiální požehnání

Dlouhá léta žili bok po boku »na psí knížku«. Poznávali se, pomáhali si, spolupracovali. A protože partnerství fungovalo, rozhodli se jej stvrdit oficiálně. Život měst nemá k životu lidskému daleko, a tak Bohumín a polské Krzyżanowice vstoupily do »svazku manželského«. Podepsaly spolu partnerskou smlouvu.

»Stává se, že některá města uzavírají partnerství jen formálně, aniž by je pak naplnila. My naopak stvrzujeme něco, co i bez smlouvy už dlouhá léta existuje a funguje,« pronesl po podpisu smlouvy starosta Bohumína Petr Vícha.

Připomněl tak více než desetiletou »neoficiální« spolupráci obou měst. Její součástí bylo například vydání knihy Hraniční meandry Odry, opětovně napojení starobohumínského náměstí Svobody na původní

hraniční most a potažmo Polsko nebo každoroční vodácká akce Plavidlo.

Smlouva se podepisovala symbolicky v areálu bývalého

hraničního přechodu v Chalupkách. Oficiální dokument nyní pomůže přeshraničním sousedům v dalším rozvoji vzájemné spolupráce. (tch)

Dlouholetou spolupráci Krzyżanowic a Bohumína oficiálně stvrdili svými podpisy starostové obou měst Leonard Fulneczek a Petr Vícha. Foto: Pavel Čempěl

V tabulkách tedy vyznačím i celkový počet výskytů politických subjektů, na základě čehož chci konstruovat závěr o tom, kdo se v periodiku nejčastěji objevoval. Za zmínku budu považovat alespoň jeden výskyt v rámci jednoho článku v IPP, či NP. Duplikaci výskytu jména v rámci jednoho článku (včetně popisku přiložené ilustrační fotografie) nebudu do tabulky zařazovat vícekrát. To znamená, že přisoudím jeden výskyt jména na článek i v případě, že se v něm bude stejné jméno objevovat vícekrát.

4.6. Index IRON

Hlavním nástrojem pro měření míry objektivity a názorové plurality obsahu periodik je v této práci **index různosti názorů (IRON)**, který vyjadřuje podíl EPP-ČSSD a EPP-ALT. Tento podíl se vypočítá rovnicí $IRON = (EPP-ALT/EPP-ČSSD) * 100 (\%)$.⁴⁸ Čím vyšší je hodnota indexu IRON, tím je dané periodikum názorově pestřejší, lze v něm najít také jiné názory na místní politiku, což je přínosné pro veřejnou diskuzi a svobodnější tvorbu názorů na místní politické vedení radnice. Vysoká hodnota IRON však nemusí zaručovat skutečnou kvalitu textu a obsahu periodika. Předmětem průzkumu není hodnocení samotné kvality obsahu po redakční, editorské a grafické stránce.⁴⁹

Toto měření provedu dvakrát a jako vzorek použiji souhrn vydání za rok před vstupem novely tiskového zákona v platnost a rok po ní.

⁴⁸ Poloha konstant se může měnit v závislosti na dominantní ploše. Index IRON ukazuje správné výsledky pouze v případě, dělíme-li menší plochu větší plochou a výsledek vynásobíme číslem 100.

⁴⁹ KAMENÍK, Martin, KUŽÍLEK, Oldřich. Komu slouží radniční noviny? Vyd. 1. 2015. Praha: Oživení Str.12-13

5. Analytická část

V této kapitole se budu zabývat zejména konstatováním závěrů z dat získaných analýzou periodika OKO. Postupně budu odpovídat na stanovené výzkumné otázky a svá tvrzení budu dokládat tabulkami a grafy. Postupně budu konstatovat závěry o velikosti plochy, kterou v Oku zabíraly texty zařaditelné do jednotlivých kategorií (viz **Kritéria pro měření plochy v počtech znaků**). Následně se budu věnovat interpretaci výsledků z analýzy, která měla za úkol spočítat zmínky o politických subjektech v rámci výzkumného vzorku. Po této části jednotlivá léta sumarizuji. Na konci kapitoly se budu zabírat konstatováním závěrů o vyváženosti obsahu periodika na základě indexu IRON a pokusím se prokázat, zdali měla novela tiskového zákona platná od roku 2013 nějaký vliv na náplň periodika.

Při analýze EPP-ČSSD, EPP-ALT, IPP-ČSSD, IPP-ALT a NP jsem postupoval tak, že jsem z elektronických vydání periodika OKO postupně manuálně kopíroval text do textových dokumentů programu Word. Tento způsob jsem zvolil jednoduše proto, že jsem potřeboval filtrovat obsah periodika od textů, který byly pro tuto práci irelevantní (viz str. 39). Následně jsem použil funkci „počet slov“, která mi odhalila celkový počet znaků v daném dokumentu, který jsem zanesl do tabulky. Následně jsem daná vydání Oka postupně analyzoval a kategorizoval jejich články do jedné z výše zmíněných kategorií. Počty znaků jednotlivých kategorií jsem nakonec sečetl a rovněž zanesl do tabulky. Jakmile jsem získal data o počtu znaků v jednotlivých vydání skrze léta, mohl jsem se pustit do počítání podílů jednotlivých kategorií na celkovém obsahu periodika. Celkový obsah je roven $EPP + IPP + NP$. EPP je rovno $EPP-ČSSD + EPP-ALT$. IPP v sobě snoubí $IPP-ČSSD$ a $IPP-ALT$. NP se vypočítá jako celková plocha, od které se odečte EPP a IPP . Jednotlivé poměry jsem získal vydělením počtu znaků dané kategorie v daném vydání počtem znaků daného vydání celkem a výsledek jsem následně vynásobil číslem sto (procent). Sumarizaci celého roku jsem realizoval součtem počtu znaků jednotlivých kategoriích zkoumaného vzorku, načež jsem postupoval obdobně jako při počítání poměru v jednotlivém vydání. V samotném závěru jsem zprůměroval podíly jednotlivých kategorií na celkovém obsahu periodika a vznikla mi ucelená představa o tom, kolik prostoru dostávaly jednotlivé kategorie v Oku během zkoumaných let.

5.1. Poměr ploch v bohumínském dvoutýdeníku OKO

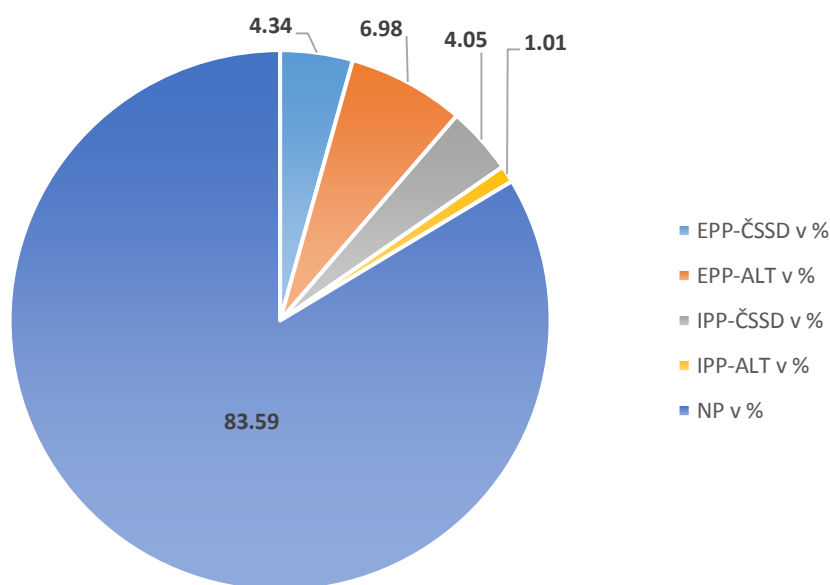
5.1.1. Rok 2010

Roku 2010 byla většina obsahu periodika OKO nepolitická. Neobjevovaly se v ní politické subjekty a jejich autory byli povětšinou členové redakce. NP zabírala 83,59 %, tedy čtyři pětiny periodika plnily svůj účel nestranného informování veřejnosti. Co se týče IPP, politické subjekty ČSSD dostávaly takřka čtyřikrát více prostoru pro vyjádření než politické subjekty jiných stran. Explicitně politizované texty se v Oku objevovaly zřídka. V nich ale na druhou stranu měly převahu subjekty jiných politických stran než ČSSD. Je však nutno brát v potaz, že alternativní strany nejsou jednotné, a i když mají společně nad ČSSD převahu, jednotlivě jejich vyjádření zabírají méně místa než vyjádření politických subjektů ČSSD. Celkový počet znaků jednotlivých ploch na výzkumném vzorku shrnuje tabulka 9. Procentuální podíl na celkové ploše pak reprezentuje graf 2.

Tabulka 9: Celkový počet znaků jednotlivých ploch v roce 2010

Vydání	Celková plocha ve znacích	EPP-ČSSD	EPP-ALT	IPP-ČSSD	IPP-ALT	NP
1	67649	4113	3106	10834	0	49596
3	61916	3644	4830	3970	465	49007
5	71229	6716	2933	305	2053	59222
7	62482	3467	6053	0	0	52962
9	60544	3857	6426	1543	0	48727
11	65228	3265	2688	3001	617	55657
13	64146	3477	2946	2708	0	55015
15	62399	3032	2461	2696	0	54222
17	59005	0	15735	2361	0	40909
19	59826	571	0	233	760	58262
21	64626	1617	4949	3241	0	54819
23	79541	0	0	956	4961	73624
Průměr	64883	2813	4344	2654	738	54335

Graf 2: Procentuální podíl na celkové ploše v roce 2010

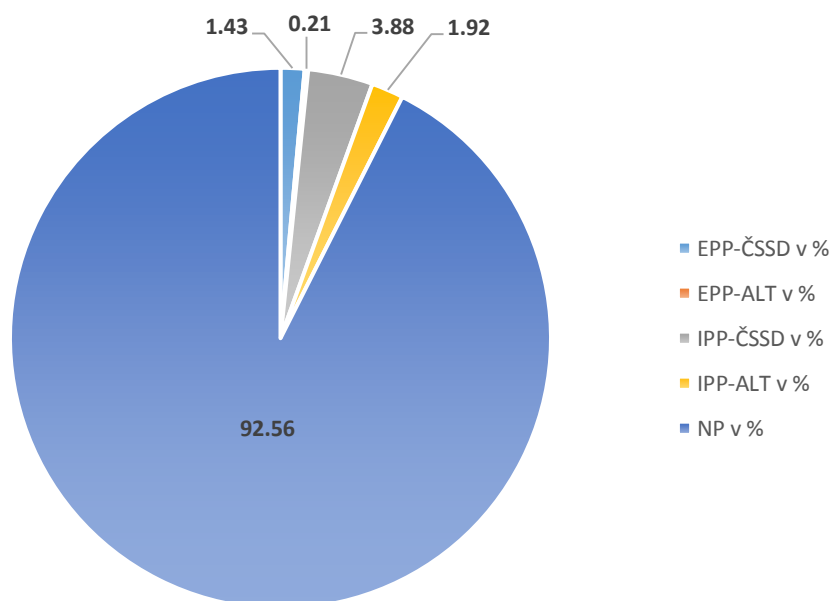
5.1.2. Rok 2011

Roku 2011 se podíl NP na celkové ploše periodika OKO ještě zvýšil, a to téměř o deset procent. Zajímavý je rovněž drtivý pokles EPP, který kontextově zapadá do období roku po komunálních volbách. Explicitní politizované vyjádření ČSSD kleslo takřka o tři procenta, obdobná vyjádření alternativních stran dokonce o téměř sedm procent. Alternativní strany se tak ve svých explicitních vyjádřeních staly takřka bezhlasné. Zato implicitní politizované plochy zažily lehkou stagnaci. IPP-ČSSD poklesla ani ne o půl procenta a IPP-ALT vzrostla o necelé procento. Celkový počet znaků jednotlivých ploch na výzkumném vzorku shrnuje tabulka 10. Procentuální podíl na celkové ploše pak reprezentuje graf 3.

Tabulka 10: Celkový počet znaků jednotlivých ploch v roce 2011

Vydání	Celková plocha ve znacích	EPP-ČSSD	EPP-ALT	IPP-ČSSD	IPP-ALT	NP
2	61200	0	1 426	3 354	0	56420
4	49131	0	0	3489	1438	44204
6	50462	2973	0	1493	0	45996
8	53574	3587	0	1922	0	48065
10	56150	1757	0	1397	2175	50821
12	53405	0	0	2655	1560	49190
14	68389	0	0	4334	0	64055
16	49085	0	0	1707	1436	45942
18	55205	0	0	574	1630	53001
20	52519	0	0	1488	1589	49422
22	58068	0	0	1401	1450	55217
Průměr	55199	756	130	2165	1025	51121

Graf 3: Procentuální podíl na celkové ploše v roce 2011

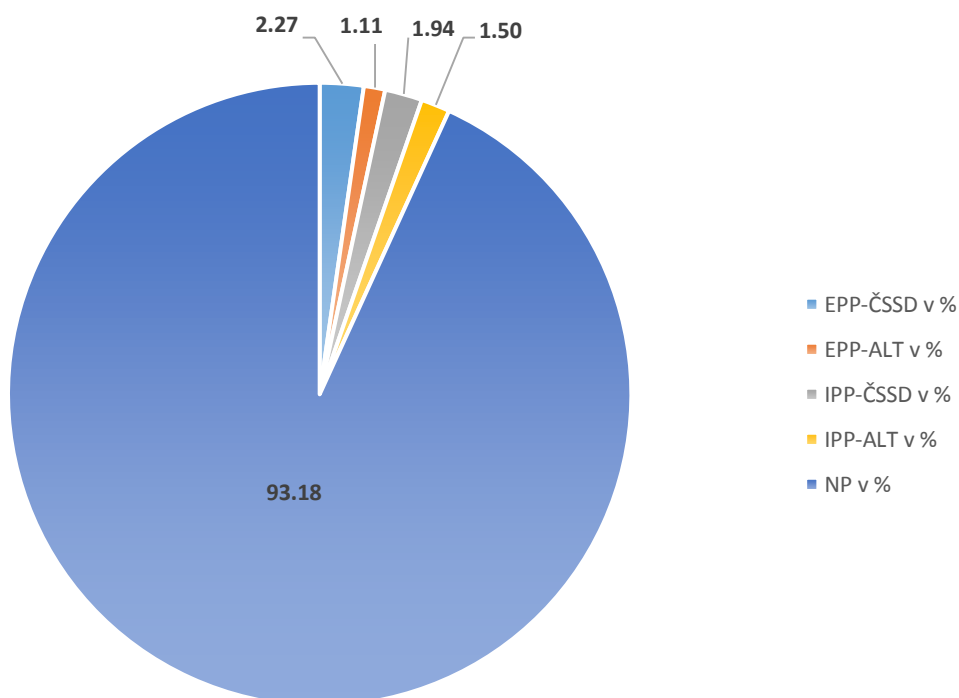
5.1.3. Rok 2012

V rámci sledovaných let dosáhla velikost nepolitické plochy roku 2012 svého maxima. Oproti předchozího roku stoupla velikost NP ještě o necelé tři čtvrtina procenta. EPP však oproti předchozímu roku vzrostly na úkor IPP. Ani jedna z hodnot politizovaných ploch však nepřekročila tři procenta. IPP a EPP ČSSD měly v obou případech vyšší podíl na celkové ploše periodika než IPP a EPP alternativních stran. Celkový počet znaků jednotlivých ploch na výzkumném vzorku shrnuje tabulka 11. Procentuální podíl na celkové ploše pak reprezentuje graf 4.

Tabulka 11: Celkový počet znaků jednotlivých ploch v roce 2012

Vydání	Celková plocha ve znacích	EPP-ČSSD	EPP-ALT	IPP-ČSSD	IPP-ALT	NP
1	60466	5633	0	1272	4767	48794
3	56473	0	0	263	0	56237
5	57295	0	0	2845	0	54450
7	55176	0	0	967	2341	51868
9	52995	0	0	1334	0	51661
11	59115	5138	0	358	0	53619
13	52409	0	1807	0	0	50602
15	61621	1720	970	2985	0	55946
17	54472	2407	3396	350	974	47345
19	63162	1270	1291	760	238	59603
21	61718	0	0	256	0	61462
23	76137	0	0	2859	2828	70420
Průměr	59253	1347	622	1187	929	55167

Graf 4: Procentuální podíl na celkové ploše v roce 2012

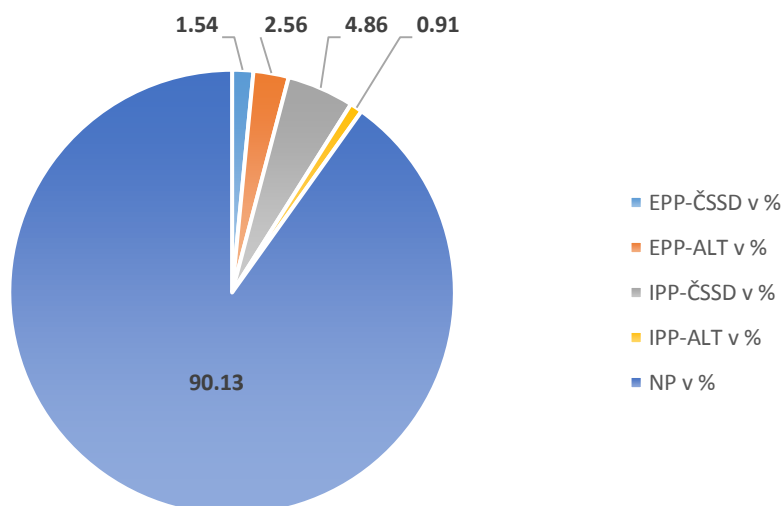
5.1.4. Rok 2013

Roku 2013 se nepolitická plocha rozkládala na devíti desetínách celkové plochy. Je zde tedy patrný pokles o tři procenta oproti předchozímu roku. EPP-ČSSD klesla o zhruba tři čtvrtiny procenta, kdežto EPP-ALT vzrostla téměř o procento a půl. Největší nárůst ale zaznamenává implicitně politizovaná plocha ČSSD a to o zhruba o tři procenta. Pokles o šest desetín procenta je patrný u IPP-ALT. Celkový počet znaků jednotlivých ploch na výzkumném vzorku shrnuje tabulka 12. Procentuální podíl na celkové ploše pak reprezentuje graf 5.

Tabulka 12: Celkový počet znaků jednotlivých ploch v roce 2013

Vydání	Celková plocha ve znacích	EPP-ČSSD	EPP-ALT	IPP-ČSSD	IPP-ALT	NP
2	68261	0	579	2862	0	64820
4	62394	0	0	765	0	61629
6	61334	0	0	2205	0	59129
8	60566	0	1651	2037	0	56878
10	56337	0	3181	3855	98	49203
12	63372	0	1959	4652	0	56761
14	76647	0	0	3533	2086	71028
16	60314	2589	0	2251	2565	52909
18	46715	4028	3625	4666	0	34396
20	66300	2636	5371	1204	1887	55202
22	61910	0	0	4198	0	57712
Průměr	62195	841	1488	2930	603	56333

Graf 5: Procentuální podíl na celkové ploše v roce 2013

5.1.5. Rok 2014

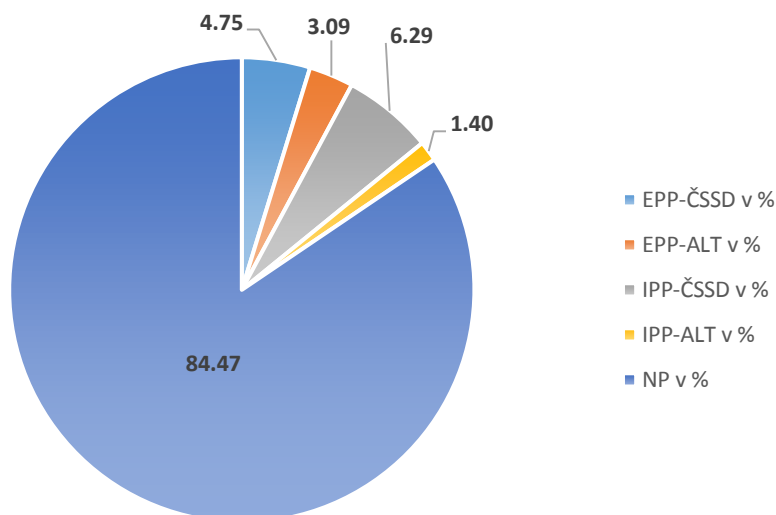
Rok 2014 je rokem volebním. Tomu odpovídá i měnící se poměr ploch v periodiku OKO. Nepolitická plocha se oproti předchozímu roku zmenšila o více než pět a půl procenta. EPP-ČSSD se zvýšila téměř o tři a půl procenta. Menší nárůst je patrný u EPP-ALT, kde se plocha zvětšila v poměru k celkové průměrné ploše daného roku o půl procenta. Zvětšovaly se i implicitně politizované plochy, a to v případě ČSSD o zhruba dvě a půl procenta a v případě alternativních politických stran o přibližně půl procenta. Je tedy teoreticky možné položit do souvislosti volební rok se vzrůstajícími tlaky na náplň

periodika. Celkový počet znaků jednotlivých ploch na výzkumném vzorku shrnuje tabulka 13. Procentuální podíl na celkové ploše pak reprezentuje graf 6.

Tabulka 13 Celkový počet znaků jednotlivých ploch v roce 2014

Vydání	Celková plocha ve znacích	EPP-ČSSD	EPP-ALT	IPP-ČSSD	IPP-ALT	NP
1	67943	6839	0	6394	2329	52381
3	61682	4750	0	689	1738	54505
5	54917	0	0	651	2185	52081
7	61253	3007	2877	5075	0	50294
9	61899	3375	0	1604	0	56920
11	65221	3020	0	9165	0	53036
13	57921	2894	0	3154	0	51873
15	66176	2686	2756	15777	1537	43420
17	60544	7260	5086	1858	0	46340
19	65454	1322	5801	2790	1286	54 255
21	66246	0	4859	278	1522	59587
23	70260	796	2571	1251	0	65642
Průměr	63293	2996	1996	4057	883	53361

Graf 6 Procentuální podíl na celkové ploše v roce 2014

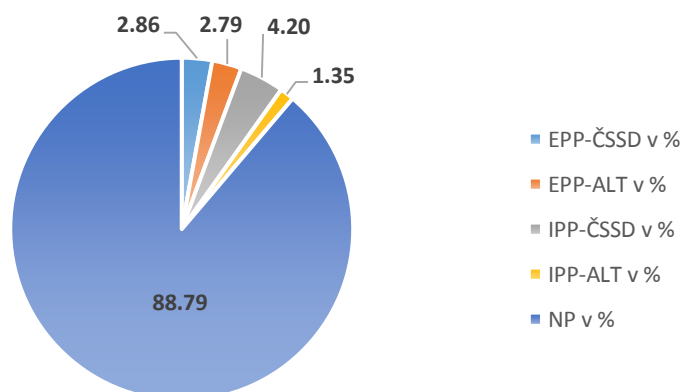
5.1.6. Sumarizace

Na základě získaných dat z jednotlivých let a jejich zprůměrování lze konstatovat, že je periodikum OKO z větší míry apolitické. Téměř devadesát procent obsahu tohoto periodika není infikováno politickými subjekty. Cílem této práce je však posoudit, jak je v tomto periodiku referováno o ČSSD. Zde je nutno konstatovat, že ČSSD dostávala více prostoru jak v EPP, tak v IPP. EPP-ČSSD je v sumarizaci vyšší o necelou desetinu procenta než EPP-ALT, což by se nemuselo jevit jako problematičké. Je však nutné zmínit, že

EPP-ALT je plochou naplněnou ne jedním, ale hned několika politickými subjekty, což se dostává ve vztahu k EPP-ČSSD do nepochopitelnosti.

Velice problematičká je pak IPP, jejíž většinu tvoří IPP-ČSSD. Jak jsem již zmínil výše, IPP je složena převážně z citací politických subjektů, popřípadě z jejich autorských textů, kdy se prostřednictvím své funkce vyjadřují k dění ve městě. Nepoměr IPP-ČSSD a IPP-ALT inklinuje k vytváření falešného dojmu, že se za skutkovými tvrzeními v textech obsahujících IPP neskryvá žádný veřejný dialog, žádná rozepře, ke kterým v demokratických samosprávách přirozeně dochází. Nepoměr hovoří o faktu, že ve většině článků s IPP neexistoval vyvážený poměr v použití hlasu vládnoucí ČSSD a opozice. Nabízí se argument, že převažující míra IPP-ČSSD je oprávněná, neboť kdo jiný by se měl kvalifikovaně vyjadřovat ke krokům městské samosprávy, než jeho nejvyšší představitelé (např. starosta, místostarosta). V takovýchto zdánlivě „apolitických textech“ by však vedle názoru, či rozhodnutí vládnoucí samosprávy měl zaznít i alternativní názor, neboť jeho absence vytváří dojem jediného správného rozhodnutí.

Graf 7: Procentuální podíl na celkové ploše v letech 2010 až 2014

Z uvedených tvrzení lze konstatovat závěr, že v periodiku OKO hypoteticky funguje nastavování agendy v prospěch vládnoucí ČSSD, neboť je jejím představitelům věnováno více prostoru než představitelům opozice. Ta bývá ve veřejných tématech takřka ve většině případů ignorována a je tak odkázána pouze na EPP-ALT, kde může skutková tvrzení dementovat, ale již mimo hlavní kontext, a hlavně s časovým odstupem, neboť jak stojí ve statutu periodika OKO *„Volební strany zastoupené v zastupitelstvu města mají právo na bezplatné publikování svých příspěvků v rozsahu poloviny novinové stránky v každém čísle. Jejich příspěvky jsou zveřejněny pouze za předpokladu, že jsou zaslány (předány) do redakce členem zastupitelstva města a podepsány konkrétní osobou, která souhlasí s uveřejněním svého jména.“*⁵⁰ Jinými slovy není názor opozice redakcí vyhledáván automaticky, naopak opozice samotná se musí starat o to, aby bylo její vyjádření zaznamenáno. Tuto hypotézu ještě posiluje fakt, že v textech, kde se objevuje IPP-ČSSD ve většině případů nenalezneme ani tvrzení, že se členové opozice k danému tématu odmítli vyjádřit.

5.2. Komparace počtu zmínek o politických subjektech

V textech se neobjevovaly pouze jména městských zastupitelů, ale také jména hejtmanů a poslanců. Do analýzy jsem se je rozhodl zařadit z toho důvodu, že byla tato jména spojena s propagací dané politické strany, kterou zastupovali. Konkrétně se jedná o poslankyni za KSČM Miladu Halíkovou a hejtmana Moravskoslezského kraje Miroslava Nováka (ČSSD). Počet zmínek obou uvedených politiků je roven číslu tři.

Ne všechny politické subjekty se v Oku vyskytovaly od počátku sledovaného období až po jeho konec. Hodnota „x“ uvedená v tabulce označuje předchozí nepřítomnost jména v periodiku v souvislosti s politikou. Hodnota „0“ naopak označuje nepřítomnost jména v periodiku v období po prvním propojení s politikou. To znamená, že například Dušan Krosčen byl v roce 2010 uveden v Oku pouze jednou a od té doby už se tam nevyskytoval, zatímco třeba Andrea Babišová se tam vyskytovat mohla, ale do tabulky ji zařazují až od roku 2014, kdy se poprvé stala členkou zastupitelstva. Počet zmínek vychází z výzkumného souboru a nejedná se tak o komplexní počet vycházející z analýzy všech vydání daného roku. Vzhledem k velkému nepoměru mezi počtem zmínek politických

⁵⁰ Viz příloha 2 (2. e-mail tajemnice města Bohumína, Dagmar Fialové)

subjektů za ČSSD a subjektů jiných stran (viz níže) se však domnívám, že ani analýza všech vydání by neprokázala dominanci jiné strany než právě ČSSD.

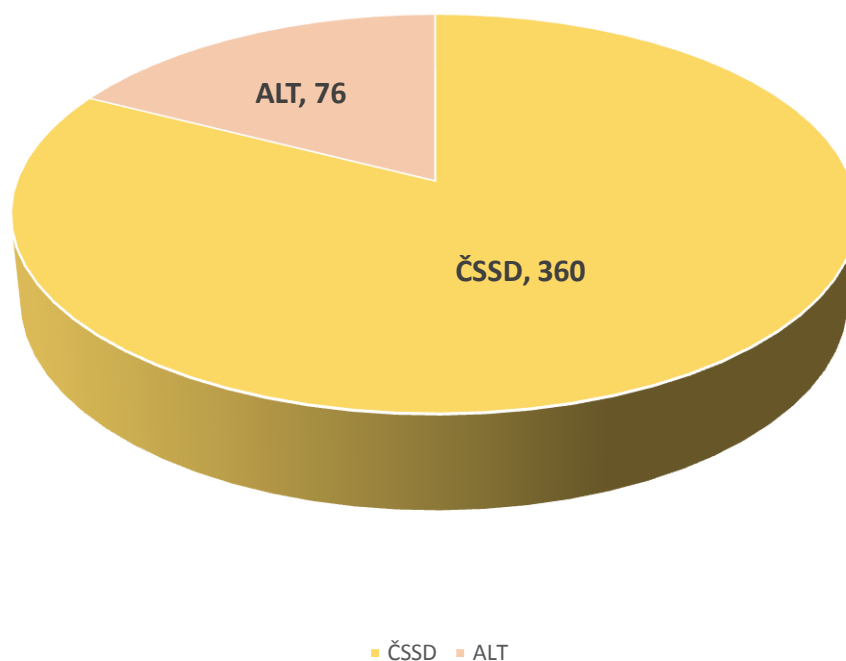
Ze sebraných dat vyplývá, že se v periodiku OKO vyskytovaly politické subjekty ČSSD v součtu téměř pětkrát častěji než politické subjekty ostatních politických stran. Nejvíce zmínek zaznamenal starosta města Petr Vícha, který se ve výzkumném vzorku objevil téměř ve sto článcích. Na druhém místě se umístil první místostarosta Bohumína od roku 2010, Lumír Macura, který figuroval hned v pětapadesáti článcích. Třetí místo obsadil druhý místostarosta města, Igor Bruzl, který zaznamenal o sedm zmínek méně než jeho kolega Lumír Macura. Všichni tři zmínění jsou členy ČSSD. Z opozičních zastupitelů se na prvních dvou příčkách umístili komunisté, a to Zdeněk Veselý (27 zmínek) a Antonie Walterová (8 zmínek). Jména komunistických zastupitelů se však v periodiku objevovala spíše v souvislosti se sportovní tematikou. Třetím nejčastěji zmiňovaným opozičním zastupitelem se stal David Maryška za ODS s pěti zmínkami.

Celkový počet zmínek skrze léta zachycuje tabulka číslo 14. Součet a poměr zmínek je zase vyobrazen v grafu číslo 8.

Tabulka 14: Celkový počet zmínek

Jméno (strana)	2010	2011	2012	2013	2014	Celkem
Petr Vicha (ČSSD)	26	19	15	19	18	97
Lumír Macura (ČSSD)	6	10	10	15	14	55
Igor Bruzl (ČSSD)	3	9	8	14	14	48
Zdeněk Veselý (ALT)	7	5	6	3	6	27
Kamila Smigová (ČSSD)	3	9	2	4	8	26
Vojtěch Balcárek (ČSSD)	6	2	2	5	5	20
Věra Palková (ČSSD)	12	1	1	1	3	18
Vilém Bannert (ČSSD)	7	2	1	1	3	14
Josef Plášil (ČSSD)	5	3	0	1	3	12
Roman Honysz (ČSSD)	6	0	0	1	3	10
Antonie Walterová (ALT)	1	1	0	3	3	8
Petra Kalichová (ČSSD)	0	2	2	3	1	8
Marie Neudrtová (ČSSD)	3	2	0	0	2	7
Stanislav Musil (ČSSD)	1	3	1	1	0	6
Yvona Placzková (ČSSD)	3	0	0	2	1	6
David Maryška (ALT)	2	2	0	0	1	5
Pavel Srníček (ALT)	1	1	2	1	0	5
Pavel Trach (ALT)	1	2	0	1	1	5
Aleš Drobek (ČSSD)	1	1	0	1	2	5
Alfréd Michalík (ČSSD)	2	0	1	0	2	5
Kamil Drobek (ALT)	1	1	1	1	0	4
Svatopluk Němeček (ČSSD)	3	0	0	0	1	4
Milada Halíková (ALT)	0	0	3	0	0	3
Petra Dudová (ČSSD)	1	1	0	1	0	3
Jiří Knot (ČSSD)	1	1	0	0	1	3
Jaroslava Krömerová (ČSSD)	2	1	0	0	0	3
Miroslav Novák (ČSSD)	x	x	x	2	1	3
Pavel Drobil (ALT)	2	0	0	0	0	2
Tomáš Fodor (ALT)	x	x	x	2	0	2
Jan Sedláček (ALT)	x	x	x	x	2	2
Arnošt Suchý (ALT)	1	0	0	0	1	2
Vladimír Šmíd (ALT)	1	1	0	0	0	2
Marcela Ciprichová (ČSSD)	1	1	0	0	0	2
Petr Dlouhý (ČSSD)	2	0	0	0	0	2
Andrian Kuder (ČSSD)	x	x	x	x	2	2
Andrea Babišová (ALT)	x	x	x	x	1	1
Marta Bočková (ALT)	x	x	1	0	0	1
Eliška Dendisová (ALT)	x	x	x	x	1	1
Jitka Kociánová (ALT)	1	0	0	0	0	1
Jindřich Král (ALT)	x	x	x	x	1	1
Jiří Kuldánek (ALT)	x	x	x	x	1	1
Martin Schubert (ALT)	x	x	x	x	1	1
Hana Šrámková (ALT)	1	0	0	0	0	1
Vilma Urbančíková (ALT)	x	x	x	x	1	1
Dušan Krosčten (ČSSD)	1	0	0	0	0	1

Graf 8: Součet a poměr zmínek

5.3. Poměr vyváženosti v období před a po zavedení novely tiskového zákona

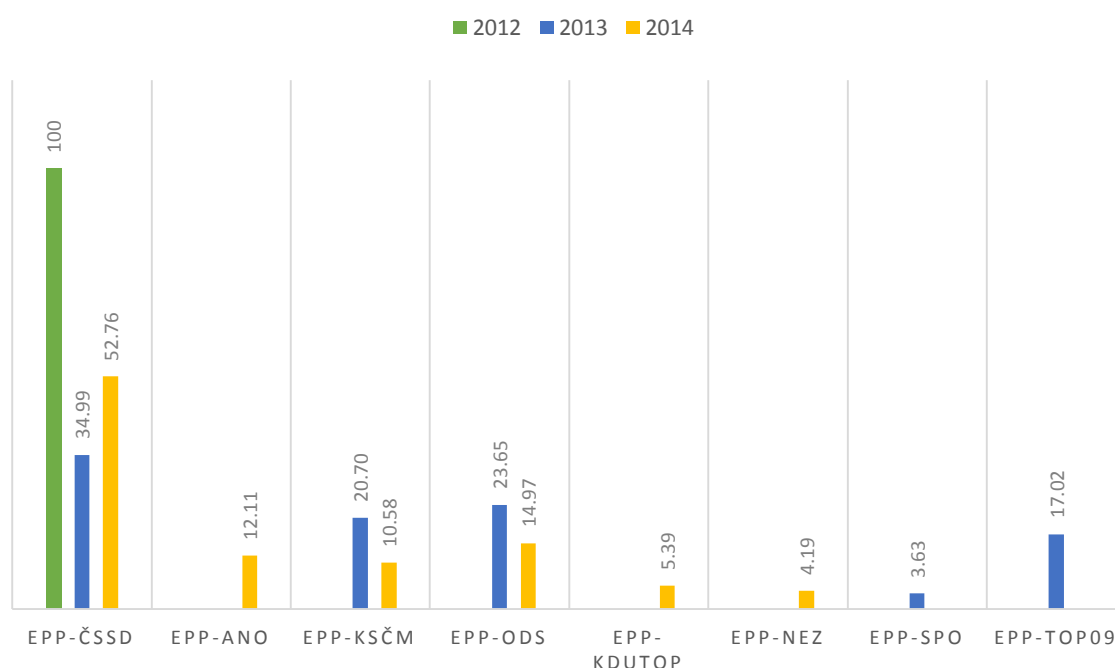
Jak jsem již popsal v kontextové části, novela tiskového zákona vstoupila v platnost začátkem listopadu roku 2013 a jejím účelem bylo mimo jiné vyvážit politickou plochu v radničních novinách. Největší explicitně politizovanou plochu v roce před zavedením novely do praxe produkovala ČSSD a nejinak to bylo i v roce po jejím zavedení. Z celkové EPP, kterou jsem ve výzkumném vzorku 47 vydání periodika OKO identifikoval, zabírala ČSSD v roce 2013 hned třetinu, zatímco zbylé necelé dvě třetiny si mezi sebe rozdělily strany ODS, KSČM, TOP 09 a SPO (seřazeno sestupně). Po zavedení novely identifikuji paradoxně zvýšení dominance EPP-ČSSD vůči ploše ostatních stran a to o 18,25 procent. Na druhém místě se roku 2014 ve velikosti EPP ocitla ODS s poklesem o 8,68 procent. V těsném závěsů občanských demokratů bylo nově vzniklé ANO 2011 s plochou zabírající 12,11 procent z celkové EPP. V těsném závěsu za ANO 2011 byli komunisté s poklesem o 10,12 procent. Čtvrtou stranou s největší EPP se stala TOP 09 v koalici s KDU-ČSL. TOP 09 takto zaznamenala pokles dokonce o 11,63 procent. Martin Schubert, který roku 2010 kandidoval za SPO, vystřídal strany a stal se kandidátem za Nezávislé, se

kterými se dostal do zastupitelstva. Co se týče růstu EPP, zaznamenala jeho strana takřka nepatrný nárůst o 0,56 procent. Podíl na celkové EPP v roce 2012, 2013 a 2014 zachycuje graf číslo 9. Celkový rozsah identifikovaných ploch reflektuje tabulka číslo 15. Hodnota „x“ v tabulce označuje strany, které v dané době do periodika OKO nepřispěli ani jednou. Hodnota „0“ pak náleží těm stranám, jejichž texty se v Oku běžně vyskytovaly, jenom nebyly identifikovány ve vybraném výzkumném vzorku.

Tabulka 15: Celkový rozsah identifikovaných ploch ⁵¹

	2012	2013	2014
EPP-ČSSD	3 495	18428	51527
EPP-ANO	x	x	11827
EPP-KSČM	0	10903	10337
EPP-ODS	0	12455	14622
EPP-KDUTOP	x	x	5265
EPP-NEZ	x	x	4091
EPP-SPO	x	1912	x
EPP-TOP09	0	8965	x

Graf 9: Komparace EPP v letech 2012, 2013 a 2014

Z analýzy vyplývá, že v posledních čtyřech vydání roku 2012 byla ČSSD jediným politickým subjektem, který v Oku zveřejňoval své články. V roce 2013 byly

⁵¹ V tabulce nalezneme explicitně politizované plochy těchto stran a koalicí: ČSSD, ANO 2011, KSČM, ODS, KDU-ČSL s TOP 09, strana Nezávislých, Strana Práv Občanů SPO, TOP 09 (samostatně před vznikem koalice).

explicitně politizované příspěvky ČSSD stále dominantní plochou EPP, která o necelých dvanáct procent převyšovala druhou největší EPP strany ODS. Nejmenší plochu zaujímaly příspěvky Strany Práv Občanů SPO, avšak ta neměla svého času zastoupení v zastupitelstvu města. Naopak TOP 09 své zastupitele měla a poměr plochy této strany byl vůči ČSSD dvakrát menší. Optimální výsledek by měl referovat o stejné ploše všech politických stran zastoupených v EPP. Přistoupím-li však k opozičním stranám stejně jako během výzkumu měření ploch a zahrnu jejich podíly do jedné konstanty EPP-ALT, tedy do plochy alternativních názorů, stává se tato plocha dominantní.

Vystavíme-li získaná data indexu IRON, tedy $(EPP-ČSSD/EPP-ALT) * 100$, vychází nám v roce 2013 číslo 53,83 procent, které referuje o tom, že vyváženost není optimální a alternativní plochy tak paradoxně prezentují více názorů než plochy ČSSD. Pro rok 2014 musíme index IRON upravit, jelikož dominantní podíl na EPP má EPP-ČSSD, tedy $EPP-ALT/EPP-ČSSD * 100$. Hodnota indexu v roce 2014 je rovna 89,55 procent. Problém ale tkví v tom, že EPP-ALT je složena z více politických stran a index IRON by se tak měl počítat ve vztahu EPP-ČSSD vůči jednotlivým explicitně politizovaným plochám ostatních politických stran. Na tuto problematiku se tedy dá pohlížet dvojí optikou. Pakliže chápeme EPP-ALT jako hlas opozice, pak je sčítání této plochy naprosto v pořádku a rok 2014 tak můžeme oproti roku 2013 prohlásit jako posun k lepšímu. Má-li být EPP-ALT ale chápána jako roztržštěná plocha reprezentující pouhý součet ploch nesjednocených stran, pak je rok 2014 naproti tomu posunem k horšímu. Neoddiskutovatelným faktem však zůstává, že i přes nižší podíl EPP-ČSSD v roce 2013 oproti roku 2014 zabírala tato plocha více než čtvrtinu EPP, přičemž čtvrtina by měla reflektovat počet stran zastoupených v zastupitelstvu města (od roku 2010 do roku 2014 se v zastupitelstvu vyskytovaly ČSSD, KSČM, ODS a TOP 09). Zvážíme-li však poměr politických subjektů v zastupitelstvu města Bohumína (složeného na základě volebních výsledků roku 2010), měla by EPP-ČSSD odpovídat 73,91 procentům, tedy téměř třem čtvrtinám celkové EPP, zatímco pro EPP-ALT by z hlediska takového kritéria zbývalo pouze 26,09 procenta. Po volbách v roce 2014 by se tento poměr navíc změnil na 60,87 procent pro ČSSD a 39,13 procenta pro opozici. Debata o vyváženosti periodika OKO se tak začíná značně komplikovat. Jako jediný faktor pro posouzení změny poměrů ve vyváženosti Oka na základě novely tiskového zákona tak můžeme tedy s jistotou považovat pouze komparaci růstu a poklesu podílu na EPP. A jelikož směrem k roku 2014 identifikuju nárůst EPP-ČSSD o téměř 18 procent na celkových téměř 53 procent, kdežto

druhá nejsilnější opoziční strana ANO 2011 jen lehce přesahuje hranici 12 procent, musím konstatovat, že novela tiskového zákona neměla na vyváženost Oka vůbec žádný vliv. Poměry se naopak zhoršily o čemž referují i poklesy EPP ODS a KSČM. Rovněž podíl na EPP nových politických subjektů v zastupitelstvu města Bohumína (strana Nezávislých a koalice KDU-ČSL s TOP 09) je nesrovnatelný s nárůstem plochy EPP-ČSSD.

6. Závěr

V této práci jsem si vytyčil několik cílů. Hlavním z nich bylo odpovědět, kolik prostoru dostávala ke své prezentaci v bohumínském dvoutýdeníku OKO politická strana ČSSD. Za dílčí cíl jsem si pak vytyčil, zdali novela tiskového zákona, která vstoupila do platnosti v listopadu roku 2013, nějakým způsobem ovlivnila názorovou plochu sloužící k sebeprezentaci politiků. Posledním z cílů bylo zjistit, které politické subjekty se v periodiku objevují nejčastěji. Všechny cíle jsem dle mého názoru naplnil.

V teoretické části jsem se zabýval teorií sociální a mediální konstrukce reality, která je podle mě zásadní pro pochopení důsledků nevyváženosti v mediálních sděleních. Vymezil jsem rovněž pojmy jako nastolování agendy a gatekeeping, které jsem používal při charakteristice periodika OKO a snažil se je zasadit do reálných rámců.

Složení zastupitelstva města Bohumína včetně volebních výsledků, celkovou charakteristiku periodika OKO a tiskový zákon s důrazem na jeho novelu z roku 2013 jsem zakomponoval do kontextové části.

Metodologickou část jsem realizoval popisem tématu a cílů výzkumu, stanovil jsem si výzkumné otázky, charakterizoval jsem soubor a metody výzkumu a v závěru jsem definoval index IRON vypůjčený ze studie *Komu slouží radniční noviny?* Martina Kameníka a Oldřicha Kužílka.

Na základě výzkumných otázek předložených v metodologické části jsem pak vypracoval analytickou část. V té jsem předložil tabulky a grafy zaznamenávající data sebraná z periodika OKO obsahovou kvantitativní analýzou. Ze sebraných dat a jejich sumarizací jsem pak byl schopen formulovat závěry, které zde shrnu:

Kolik prostoru dostala ČSSD v bohumínském dvoutýdeníku OKO v letech 2010-2014?

Z celkového obsahu periodika OKO ve zkoumaném období jsem identifikoval ve výzkumném souboru dohromady 5,65 procent plochy, jejíž autory byly politické subjekty ČSSD. Jedná se o texty realizované formou citací v člancích, či autorských textů ať už implicitně, či explicitně politizované povahy.

Politické subjekty opozičních stran konstruovaly dohromady 5,55 procent obsahu, tedy o jednu desetinu méně než ČSSD. Kdybychom však tuto plochu rozdělili mezi

jednotlivé opoziční politické strany, rozdíl by byl vůči ČSSD mnohem viditelnější. Lze tak s jistotou konstatovat, že co se týče politického obsahu periodika OKO, zabírala ČSSD největší plochu.

Proměnil se explicitně politizovaný obsah periodika OKO po zavedení novely tiskového zákona z roku 2013?

Odpověď na tuto otázku je ano, i když negativně. Rozloha explicitně politizovaného obsahu ČSSD vzrostla v neprospěch alternativních stran o 18,25 procent. Ze své pozice však nemohu plně prokázat jasnou souvislost mezi vstupem této novely v platnost a náplní periodika, neboť všechny strany zastoupené v zastupitelstvu města Bohumína mají možnost bezplatně uveřejňovat své příspěvky do každého vydání. Nelze tedy rozhodnout, zdali v případě snížení explicitně politizované plochy alternativních stran zasahovala redakce periodika. Tento pokles může být zrovna tak výsledkem nezájmu, či naopak zvýšeného zájmu jednotlivých stran o uveřejňování textů v jednotlivých vydání. Tato práce tak může pouze konstatovat, že novela tiskového zákona z roku 2013 neměla na vyváženost periodika OKO žádný vliv.

Které politické subjekty se v periodiku objevovaly nejčastěji?

Jak naznačily předchozí odpovědi, i v této otázce mají prvenství politické subjekty ČSSD. V článcích obsažených ve výzkumném souboru dominantně figuroval ze všech politických subjektů starosta města Petr Vícha (ČSSD), jehož jméno nalezneme rovnou v 97 textech. Na druhém místě se umístil první místostarosta města Bohumína Lumír Macura (ČSSD) s výskytem v 55 článcích a třetí místo obsadil druhý místostarosta města Igor Bruzl (ČSSD), jehož jméno jsem identifikoval v 48 článcích výzkumného souboru. Z řad opozice se na pomyslném stupni vítězství objevil Zdeněk Veselý (KSČM) s výskytem ve 27 článcích, na druhém místě se umístila Antonie Walterová (KSČM) figurující v 8 článcích a třetí místo připadlo Davidu Maryškoví (ODS) s 5 zmínkami. Dohromady měly politické subjekty ČSSD ve výzkumném souboru 360 zmínek, zatímco subjekty všech opozičních politických stran pouze 76. Zajímavá je rovněž paralela mezi počtem zmínek v textu a sestavením kandidátky ČSSD do voleb roku 2010. Prvních devět politických subjektů za ČSSD, které se nejčastěji objevovaly v článcích periodika OKO zároveň porůznu obsadily prvních devět pozic na kandidátní listině. Jedná se konkrétně o Petra Víchu, Lumíra Macuru, Igora Bruzla, Kamilu Smigovou, Vojtěcha Balcárka, Věru Palkovou, Viléma Bannerta, Josefa Plášila a Romana Honysze.

7. Diskuze

Celá tato práce vznikla i díky mé blízkosti k tématu, neboť jsem pravidelným čtenářem periodika OKO a navíc rovněž občanem Bohumína. Nabízí se argument, že bych mohl být skrze tuto souvislost ve střetu zájmu a proto prohlašuji, že jsem se snažil pracovat s nejvyšší pečlivostí a uvážlivostí. Přesto jsem během výzkumu narazil na několik drobných problémů, k nimž nemohla zvolená metodika přistoupit tak, aby je dokázala plně zodpovědět.

Název práce zní *Obraz ČSSD v Bohumínském dvoutýdeníku OKO v letech 2010-2014* a přeci jsem obraz jako takový nezkoumal. Obsahová kvantitativní analýza nenabízí mechanismy, které by dokázaly, zdali dané periodikum hovoří o zvolené politické straně v pozitivním, či negativním světle. Musel jsem se proto omezit čistě na sběr kvantitativních dat a obraz ČSSD v periodiku nastínit alespoň ve vztahu k ploše, kterou tato strana zaujímalala vůči alternativním politickým stranám. Navíc jsem používal metodu konstruovaného roku, jejíž podstatou je filtrovaný výběr ze zkoumaného období. Je tedy možné, že rozsáhlejší výzkum by došel k trochu jiným kvantitativním datům. Závěry by patrně zůstaly nezměněné, ale je možné, že by se mohly prohodit některé příčky v tabulce počtu zmínek politických subjektů v textu, a to zejména na spodnějších příčkách. Dalším problémem je, že se v periodiku objevovalo několik článků na pokračování či rubrik, ve kterých figurovaly politické subjekty. Zde mohla opět metoda konstruovaného roku určitým způsobem zahýbat s procentuálním poměrem implicitně i explicitně politizovaných ploch. Opět zdůrazňuji, že nepředpokládám změny v závěru výzkumu, ale poměry by se mohly na různých příčkách proměnit. Je to však pouhá hypotéza.

Jako problematické by se mohlo jevit i nezahrnutí fotografií do výzkumného souboru. Už při zevrubném prolistování náhodného vzorku periodika OKO musí čtenáře takřka být do očí, jak často a v jakém množství se objevují různé politické subjekty na připojených ilustračních fotografiích, i když to mnohdykrát s hlavní myšlenkou článku nemá nic společného a tento výskyt politického subjektu se tak stává irelevantním. Během analýz, které jsem prováděl, jsem však na fotkách identifikoval veskrze politické subjekty ČSSD, popřípadě KSČM, takže předpokládám, že by to opět závěry, které tato práce přednesla, nijak radikálně neovlivnilo.

Závěrem bych chtěl dodat, že nastolování agendy v periodiku OKO nemusí být vůbec úmyslné. Jak jsem vyrozuměl z obsahu periodika, redakce je složena z tajemnice města Bohumína Dagmar Fialové a redaktora Pavla Čempěla. V prvním případě se jedná o nevolenou úřednici pracující na vysokém postu v rámci městského úřadu, která má mnoho jiných povinností než právě konstrukci obsahu periodika. V případě druhém se jedná o bývalého bulvárního novináře.⁵² Je tedy možno pohlížet na upřednostňování určitých politických subjektů jako na neprofesionální chybu, která pramení v nedostatku kompetencí pro konstrukci vyváženého novinového článku. Co se týče ostatních externích autorů, je tento problém obdobný.

Co se týče vybraného období, myslím si, že bylo vybráno dobře, neboť pokrývá přiměřeně dlouhou dobu pro konstrukci relevantního závěru, obsahuje dvě volby do zastupitelstva města, a ještě k tomu se v jeho druhé polovině vyskytuje novela tiskového zákona. Proto bych hypotetickému epigonovi v tomto či obdobném tématu doporučil výběr stejného časového rozmezí.

⁵² ČEMPĚL, Pavel. *Návrat ztraceného redaktora*. Bohumínské městské noviny OKO. Vyd. 15. 2010. Bohumín. Str.16

Bibliografie:

Berger, Peter. L. – Thomas Luckmann. 1999. *Sociální konstrukce reality. Pojednání o sociologii vědění*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

Burton, Graeme – Jan Jiráček. 2001. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal.

Jiráček, Jan – Köpplová, Barbara. 2007. *Média a společnost. Stručný úvod do studia médií a mediální komunikace*. Praha: Portál.

Kameník, Martin – Kužílek, Oldřich. 2015. *Komu slouží radniční noviny?* Praha: Oživení.

Luhmann, Niklas. 2014. *Realita masmédií*. Praha: Academia.

McCombs, Maxwell E. 2009. *Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál.

Reifová, Irena. 2004. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál.

Sedláková, Renáta. 2014. *Výzkum médií: Nejvyžívanější metody a techniky*. Praha: Grada

Trampota, Tomáš. 2006. *Zpravodajství*. Praha: Portál.

Internetové zdroje:

CESKATELEVIZE.CZ. c1996-2017. Reportéři ČT [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1142743803-reporteri-ct/216452801240002/>

MĚSTO BOHUMÍN. c1998-2017. Redakce, harmonogram a distribuce [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné: <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/zpravodajstvi/mestske-noviny-oko/redakce-harmonogram/>

VOLBY.CZ. c2017. Výsledky voleb [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné: <http://volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=8103&xobec=599051&xobecnaz=Bohum%EDn&xstat=0&xvyber=0>

VOLBY.CZ. c2017. Jmenné seznamy [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné: <http://volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=2&xnumnuts=8103&xobec=599051&xstrana=0&xodkaz=1>

Seznam tabulek:

Tabulka 1 Počet stránek jednotlivých vydání Oka	21
Tabulka 2 Náklad dvoutýdeníku OKO	23
Tabulka 3: Celkový podíl hlasů 2010	25
Tabulka 4: Výsledky voleb do zastupitelstva města 2010	25
Tabulka 5: Jmenný seznam členů ustanoveného zastupitelstva 2010	26
Tabulka 6: Celkový podíl hlasů 2014	27
Tabulka 7: Výsledky voleb do zastupitelstva města 2014	27
Tabulka 8: Jmenný seznam členů ustanoveného zastupitelstva 2014	27
Tabulka 9: Celkový počet znaků jednotlivých ploch v roce 2010	42
Tabulka 10: Celkový počet znaků jednotlivých ploch v roce 2011	44
Tabulka 11: Celkový počet znaků jednotlivých ploch v roce 2012	45
Tabulka 12: Celkový počet znaků jednotlivých ploch v roce 2013	47
Tabulka 13 Celkový počet znaků jednotlivých ploch v roce 2014	48
Tabulka 14: Celkový počet zmínek	52
Tabulka 15: Celkový rozsah identifikovaných ploch	54

Seznam grafů:

Graf 1 - Jak je zajištěna tvorba obsahu?	19
Graf 2: Procentuální podíl na celkové ploše v roce 2010.....	43
Graf 3: Procentuální podíl na celkové ploše v roce 2011.....	44
Graf 4: Procentuální podíl na celkové ploše v roce 2012.....	46
Graf 5: Procentuální podíl na celkové ploše v roce 2013.....	47
Graf 6 Procentuální podíl na celkové ploše v roce 2014.....	48
Graf 7: Procentuální podíl na celkové ploše v letech 2010 až 2014	49
Graf 8: Součet a poměr zmínek	53
Graf 9: Komparace EPP v letech 2012, 2013 a 2014.....	54

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Ilustrační obrázek - EPP-ČSSD (OKO, 20.2013)	35
Obrázek 2: Ilustrační obrázek - EPP-ALT (OKO, 20.2013)	36
Obrázek 3: Ilustrační obrázek - IPP (OKO, 20.2011).....	37
Obrázek 4: Ilustrační obrázek - duplikace zmínek (Oko 17.2010).....	39

Seznam příloh:

příloha 1 (e-mail tajemnice města Bohumína, Dagmar Fialové)

příloha 2 (2. e-mail tajemnice města Bohumína, Dagmar Fialové)

(všechna analyzovaná vydání periodika OKO jsou rovněž k nalezení v příloze na CD)